

PASIKEITIMAI SOVIETŲ UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOJ

Antanas Butkus

Vykdamas į Valstybės Tarybą užsienio reikalų ministras B.D. Pankin pranešė, kad yra numatyta jo žinioje esančią ministeriją sujungti su užsienio prekybos ministerija ir ją pavadinti užsienio santykių (relations) ministerija. Ta pačia proga Pankin pareiškė, kad laikinasis kolektyvinis egzekutyvas, susidedąs iš M. Gorbačiovo ir septynių sovietų respublikų vadų, sutarė dirbti naujoje suverenių respublikų sąjungoje. Ji bus konfederacinė valstybė ir vykdys respublikų deleguojamas pareigas ir teises. Tokia valstybės struktūra yra patenkinti M. Gorbačiovas ir B. Jelcinas. Suvažiavimas vyko Novo Ogariove.

Valstybės Taryba jau patvirtino Pankino planą sujungti abi ministerijas į vieną – užsienio santykių ministeriją. Toji ministerija bus atsakinga už užsienio politiką ir ekonomiką. Ją koordinuos respublikų užsienio reikalų taryba. B. Pankino didžiausias rūpestis kaip išlaikyti naujosios ministerijos intergralumą ir kaip atsispirti vis didėjančiam Rusijos respublikos dominavimui. Pavyzdžiui, B. Pankinui išvykus į Madrido konferenciją, Rusijos respublikos Prezidentas B. Jelcinas pranešė, kad užsienio reikalų ministerija bus sumažinta 90%. Ši reforma palies 12700 tarnautojų ir diplomatų.

B. Jelcinas tvirtina, kad Sąjungai reikia vienybės užsienio politikos, kurią suformuluos Suverenių respublikų konfederacija. Ministerija bus atsakinga už nusi ginklavimą, prižiūrės tarp tautines sutartis ir atstovaus konfederacinę Sąjungą Jungtinėse Tautose ir kituose tarptautiniuose forumuose bei tarpvalstybiniuose santykiuose. Visa kita valdžia liks respublikų rankose, t.y. ekonomika, kultūra, moksliniai ir humanitariniai bei religiniai ryšiai ir reprezentavimas.

Kaip toks santykių, veiklos sferų ir valdžios pasidalinimas veiks praktikoje ir kiek kontroliuoti galės atski

Vilko Seimo š.m. lapkričio 1-3 d.d. baigiamojo posėdžio dalyviai: iš k.: J. Jasiūnienė seimo rengimo komiteto pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, R. Sakienė, dr. E. Armonienė, prof. M. Mackevičius, dr. D. Krivickas, Vilko pirm. dr. K. Bobelis, D. Bobelienė, Vl. Šoliūnas, K. Burba, J. Jurkūnas, J. Čikotienė, P. Pakalkienė ir O. Jokūbaitienė. B. Čikoto nuotr.

ros respublikos, parodys ateitis. A. Kozyrevas yra didžiausias centrinės valdžios kritikas. Jis jau dabar pareiškė protestą prieš tokį valdžios pasidalinimą teigdamas, kad respublikos turėtų valdyti visus regioninius, administracinius užsienio politikos reikalus.

Užsienio reikalų ministerijos pertvarkymas galėjo įvykti tik po nepasisekusio pučo, KGB ir karinio komplekso įtakos sumažėjimo. Tačiau padidėjusi atskirų respublikų įtaka, apsunkina ne tik centrinės tarybos, bet taip pat M. Gorbačiovo ir B. Jelcino veiklą.

Lapkričio 11 d. Rusijos parlamentas atsisakė patvirtinti B. Jelcino siūlomos komendantinės valdžios įvedimą Rusijos respublikoje esančioje musulmonų kolonijoje. Vietoje diktatūrinio įsakymo, pavedė jam susi-

tarti su nacionalistiškai nusi teikusia regiono valdžia. Čia gyvenantieji musulmonai pareikalavo nepriklausomybės ir tas klausimas tapo pirmąja krize B. Jelcino santykiuose su etninėmis mažumom.

"Vakarai, atbuskite dėl Rusijos reformų", – ragina N.Y. Times vedamasis. Dėl nesuprantamo abejingumo Vakarai praranda ypatingą galimybę padėti Rusijai išeiti į laisvą rinką.

Rusijos respublikos prezidentas paskelbė tikrai radikalią ekonominę reformą programą. Toje progoje yra visko, ko tik užsieniečiai galėjo laukti ir tikėtis. Tačiau Vakaruose, atrodo, jos niekas nepastebėjo. Gal būtų Vakarų vadovai yra nusivylę M. Gorbačiovo neriztingumu vykdant reformų planus. O gal Vakarai

(Nukelta į 2 psl.)

DIRVOS LAIKRAŠČIO, LEIDŽIAMO CLEVELAND, OHIO, 1991 metų novelės konkurso ATRINKIMO KOMISIJOS PRANEŠIMAS

1991 m. lapkričio 3 d. 12 val. p.p. "Dirvos" laikraščio novelės konkurso vertinimo komisija susirinko posėdžio rašyt. Nijolės Jankutės Užubalienės bute, Chicago, Illinois. Komisija pasiskirstė pareigomis: rašyt. Nijolė Jankutė Užubalienė – pirmininkė, rašyt. Česlovas Grincevičius – narys, žurn. Vytautas Kasniūnas sekretorius.

Iki nustatyto laiko – 1991 m. rugsėjo 15 d. buvo gauta 13 novelių. Prie Izabelės novelės "Negirdėtas atsitikimas" pridėta voke buvo parašyta, kad nelaimėjus premijos voka ir rankraštį reikia sunaikinti. Prie kitos novelės, Juozo "Kosminis laivas" buvo pridėti du vokai. Viename buvo adresas, kam novelę gražinti, o ant kito voko buvo parašyta, kad nelaimėjus premijos, jo negalima atidaryti.

Visiems trims atskirai pasisakant ir vertinant konkursui skirtas noveles, vienbalsiai buvo nutarta premiją skirti Julijui Varnui už novelę "Šių laikų istorija". Atidarius voka buvo rasta, kad šios novelės autorius yra Antanas Dundzila, gyvenantis Washingtono. Keturias noveles konkurso komisija rekomenduoja spausdinti: Gintaro "Nei čia žemė, nei čia rojus", Vilties "Saulės spindulėlis", Balto dobilo "Tarp visko ir nieko" ir Juozo "Kosminis laivas".

"Dirvos" novelės vertinimo komisija:

*Nijolė Jankutė Užubalienė
Česlovas Grincevičius
Vytautas Kasniūnas*

Redakcijos prierašas

Dirvos redakcija džiaugiasi, kad dvidešimt devintas konkursas pasibaigė geru derliumi. Juk būta metų, kada vertinimo komisijos galvojo ką daryti, kada buvo sunku rasti premijos vertą novelę.

Tikėsime, kad ir trisdešimtas konkursas, kūrybiniu mastu vertinant, bus neblogesnis už šiemetinį.

Dėkojame visiems, kurie tik prisidėjo prie konkurso pasiekimo.

*Sąjungos narius ir jų šeimas,
bei visus tautinės minties lietuvius
išsivijoje ir Tėvynėje, po ilgų metų
nusikračiusius priespaudos jungą.*

*Sveikiname Šv. Kalėdų proga,
o Naujieji Metai tenušvinta
gražiausių vilčių išsipildymu.*

**Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba**

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **JAU KELINTĄ KARTĄ KARALIAUČIAUS KRAŠTO LIETUVIAI** kreipiasi į Lietuvos vyriausybę, kad kiek tik galima greičiau Karaliaučiuje atidarytų Lietuvos konsulatą. Be konsulato pagalbos jie negali susitvarkyti pilietybės ir visus kitus reikalus, nes to krašto rusiškoji valdžia nepripažįsta lietuvių tautinės mažumos teisių.

• **JAV kongresas** 407 balsais už ir 21 balsuojant prieš, priimtas Baltijos kraštams didžiausio palankumo prekybos įstatymas. Kongresui priėmus palankumo įstatymą, dar turi eiti į senatą. Reikia laukti, kad įstatymo priėmimas bus patvirtintas ir senate.

• **ZIGMAS VAIŠVILA**, Saugumo departamento vicepirmininkas, kalbėdamas pranešime apie saugumo padėtį Lietuvoje užsime, kad gruodžio pradžioje vėl gali įvykti naujai rengiamas pučas. Tik šiuo metu ir reikiamas budrumas visur daug didesnis, negu anksčiau buvo.

• **LIETUVOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS ATSTOVAS ALOYZAS SAKALAS** pranešė, kad "Lietuvos Aide" atspaus-tas rašinys apie jį, kaip buvusį KGB informatorių, nieko bendro neturi su teisybe, todėl jis, protestuodamas, kurį laiką nedalyvaus Tarybos posėdžiuose.

Lapkričio 28 d. visiems Aukščiausios Tarybos atstovams išdalinti lapai su klausimais kad visi pasisakytų ar turėjo kokių ryšių su KGB ir jei turėjo, tai ar buvo atliekama savanoriškai ar prievartaujant.

• **KADA LIETUVOS VYRIAUSYBĖ** aliarmuoja dėl sovietinės kariuomenės neišvedimo, Norvegijos vyriausybės atstovai pareiškė, kad jie padės sukurti Lietuvos kariuomenę, būtiną vidaus tvarkai ir sienų apsaugai.

• **KAD IR LABAI SUNKIAI, BET PALENGVA** pralaužiami kai kurie Mažosios Lietuvos lietuviškumo ledai. Štai Tilžėje jau pradėta ruošti Vydūno muziejaus atidarymui, kai 1993 m. bus švenčiama Vydūno 125 gimimo metinės.

Anksčiau prie Vydūno gyvento namo Klauzijaus gatvės (dabar Lenino) buvo prikalta memorialinė lenta. Dabar architektė Janina Naujalienė parengė memorialiniam muziejui projektą ir projektas gerai įvertintas. Įvertinime dalyvavo ir Sovecko architektas Nikolajus Riabovas.

• **VILNIAUS IR KAUNO LAIKRAŠČIAI RAŠO**, kad abu Lietuvos didieji miestai turi problemų, kada tuose miestuose gyventojai nebesutelpa ir reikia plėstis gretimai esančių mažesnių vietovių sąskaiton. O tų mažesnių vietovių vadovai visai patenka į žinodami, kad su tokio naujų gyventojų antplūdžio ateis ir visokie nauji suvaržymai.

Vilniaus savivaldybėje dabar yra užregistruota 10,000 pareiškimų statybiniam sklypams gauti. Bet Vilniaus savivaldybė šiuo metu tegalėtų tik 700 sklypų skirti, nes daugiau šiuo metu statybų reikalams sklypų neturi.

Kaune sklypams gauti savivaldybė turi dar daugiau prašymų – net 12,000. Ir statybiniai sklypai turi būti atiduodami tremtiniam.

Žodžiu, Vilnius ir Kaunas turi veržtis į gretimus miestelius, o tie miesteliai jų kratosi.

• **ŠEVARDNADZE SUGRIŽIMAS** į užsienio reikalų ministerio postą, pačioje sovietijoje ir didžioje pasaulio valstybėje, sveikinamas. Manoma, kad tuo įlieta į Sovietijos žmonių tikėjimą naujo kraujo, jog nepasitenkinimo revoliucija nutoldinama, sustiprina B. Jeltsino pozicijas prieš Gorbačiovo neryštingumą.

• **LIETUVOJE BUVO NUMATYTA**, kad į užsienius bus paskirta 15-20 ambasadorių. Bet jų skyrimas nesiskubinamas grynai dėl užsienio valiutos neturėjimo. Šiuo metu ambasadorium į Paryžių paskirtas Osvaldas Balakauskas.

• **ŠVEDIJA, KAIP PA-STEBI JOS VERŽLUMĄ STEBINTIEJI**, bando sudaryti eilę jiems palankių prekybinių sutarčių. Bet tuo pačiu metu, iš Švedijos vyriausybinių sluoksnių buvo paleista apie Lietuvą nepalankių žinių, kad ji laiku netvarko karo metu prieš žmoniškumą padarytų nusikaltimų.

Švedijai, kad ir mandagiai buvo priminta, jog prasidėjus Antram pasauliniam kartui, ji tuoj sovietams atidavė Baltijos valstybių pasiuntinybių pastatus, auksą, jos uostuose stovėjusius laisvus, išdavė Baltijos valstybių karius, priverttus tarnauti vokiečių kariuomenėje ir norėjusius Švedijoje rasti prieglaudą.

• **IŠ ANKSTYVO RUDENS BUVO PRANAŠAU JAMA**, kad ir Lietuvoje su maistu žiemai prasidėjus bus sunkoka. Šiuo metu krautuvėse maisto yra, kainos aukštos, bet kilti sustojusios. Papildomi dirbantiesiems primokėjimai, jei ir neviską išlygina, tai nors viltį duoda, kad ir toliau bet taip pat apdairiai tvarkomasi.

• **SOVIETŲ KARIUOMENĖS ATITRAUKIMAS**

PASIKEITIMAI SOVIETŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

pabūgo, kad Jelcinas netaptų diktatoriumi.

Prieš porą savaičių Jelcino paskelbtas planas yra tik ra reformos programa, nors ir sukelia politinę riziką. Plane numatyta atsisakyti nepelningo biznio finansavimo, griežčiau kontroliuoti pinigų telkimą, pakeisti daugumą kainų ir skubiai privatizuoti valstybės valdomas įmones. Šių reformų įvedimui Jelcinas paskyrė vyriausią architektą ir jo įgaliojimų sutvirtinimui – jis kartu ir premjero pavaduotojas.

Savo plane Jelcinas atsisakė indeksuoti produktų kainas pagal uždarbius, tas aiškiai nuskurdins žmones ir sumažins Jelcino populiarumą. Net ir šoko terapija negarantuoja pasisekimo. Jelcinas pasirinko gerą kelią, tačiau jam reikia pagalbos. Vakarai galėtų sušvelninti šoką suteikdami valiutos. Tuo Vakarai laimėtų Rusijos priartėjimą prie kapitalizmo. Tik finansinė pagalba turėtų būti teikiama, kai Rusija negrįžtamai vykdytų laisvos rinkos politiką.

Iš naujo Užsienio reikalų ministerio pareigas parėmęs Ed. Šavarnadze vadovaus pertvarkytai ir sustiprintai Užsienio reikalų ministerijai.

iš Lietuvos yra pats didžiausias rūpestis. O atitraukimo ženklų kol kas nematyti. Parlamente kalbėdamas Vyt. Landsbergis net priminė, kad kariuomenė esamoje stovyklose daro ne atitraukimo, bet puolamasias pratybas.

• **SAUSIO MĖN., KAIP PRANEŠA MIN. PIRM. G. VAGNORIUS**, Tokyo mieste, Japonijoje vedas derybas dėl ateities prekybos – pramonės santykių, į Lietuvą atvyks didelė japonų delegacija. Toji delegacija Lietuvoje atrinks apie 5000 dar

bininkų, kurie bus apmokyti specialiųjų darbų. Jie planuoja Lietuvoje pastatyti įmones ir jose pagamintus gaminius pardavinėti Europos ir kituose kraštuose.

• **SKAITYDAMAS LIETVOJ ISEINANČIUS LAIKRAŠČIUS** "Atgimime" radau užuominą ir apie mirusiųjų palaidojimo kainas. Rašo: "Ėmiau ir paskambinau į laidojimo biurą, pasiteiravau kiek kainuotų ja šiandien žmogų palaidoti. Sužinojau: karstas 350, duobė 50, laikinas kryžius 100, vainikas 50, salė nuo 100 iki 600. Dar autobusas, gėlės, kunigas, gedulingi pietūs. Taigi iš viso tarp 3000-4000 rubliai. Bet tiek šiandien, o kiek rytoj, ar po pusmečio?"

*Visiems mieliems mano
bičiuliams ir bendraminčiams linkiu
džiaugsmingų šių Lietuvos Laisvę
ir Nepriklausomybę palaimintų šv.
Kalėdų ir Naujų 1992 Metų*

Rūta Sakienė

*Sveikinam Prietelius su
Šventėmis linkėdami sveikatos,
laimės ir laiko viskuo pasidžiaugti.*

*Dr. Jonas ir Dalia
Maurukai*

St. Petersburg, FL.

*Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga sveikiname gimines,
draugus ir pažįstamus tautiečius.*

*Lai šventinė nuotaika ir ateity
visus lydi su geriausia sveikata ir
su įvairia sėkme.*

*Barbara ir Teodoras
Blinstrubai*

*Artėjant Kalėdų Šventėms,
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
Pildomoji Taryba Sveikina
"DIRVOS" leidėjus, redakciją ir
visą personalą, linkėdama malonių
Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų
Metų.*

*Genovaitė Meiliūnienė
SLA Sekretorė*

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusl metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų •
Straipsniai pasirašyti pavardės, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę
• Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kėlbą redakcija neatsako.

DAR APIE PILIETYBĘ

Antanas Dunzila

Lietuvoje sprendžiami pilietybės ir nuosavybės reikalai išeivijai yra labai svarbūs. Išeivija buvo nemaloniai nustebinta ir gal net užgauta, kai šį rudenį paaiškėjo, kad dabartinė Lietuvos valdžia išeivijai nepripažįsta Lietuvos pilietybės, o su pilietybe yra siejamas ir Lietuvoje turėtų ar paveldėtinų nuosavybių klausimas.

Pilietybės reikalą galima svarstyti įvairiai. Siauriau tik apie individualinę pilietybę galvojant, kyla teisiniai klausimai, gali būti keliamas tautinių-dvasinių ryšių klausimas, o yra ir praktiškoji gyvenimo pusė, su kuria Lietuvos valdžia privalo skaitytis. Svarstant pilietybės reikalą plačiau, keltinas dabartinės Lietuvos testinimo kildinimas iš iki 1940 vasaros gyvavusios Lietuvos Respublikos. Apie tai jau rašė DIRVA, reikalas buvo kedentas ir kitoje išeivijos spaudoje.

Charakteringa, kad Pabaltijo valstybių pilietybės reikalus seka ir užsienis. Štai, 1991-XI-7d. CHRISTIAN SCIENCE MONITOR patalpino viso puslapio straipsnį apie pilietybės padėtį Latvijoje. Straipsnis pavadintas "Nepriklausoma Latvija renkasi sau piliečius". Tiesa, straipsnio apimtis yra sukaupta į Latvijos gyventojus, žinant, kad tik apie pusė dabartinės Latvijos gyventojų yra latviai. Nedviprasmiškai rašoma apie pusimtį metų vykdytą rustifikaciją ir duodami Latvijoje įsikūrusių rusų kolonistų paavyzdžiai. Grąsinančiai veikia faktai, kad apie 80% privataus kapitalo Latvijoje valdo ne latvių kilmės žmonės; kad latviai Rygoje sudaro tik trečdalį gyventojų; dar skandalingesnė padėtis egzistuoja savo didumu antrame Latvijos mieste, Daugpilyje – ten tik 13% latvių! Atrodo, kad be kolonistų latviai vargiai galėtų iš vis egzistuoti...

Nežiūrint to, spalio 15 d.

latvių parlamentas priėmė rezoliuciją, kad tik tie žmonės ir jų įpėdiniai, kurie buvo Latvijos piliečiais 1940 birželio 17, automatiškai turės dabartinės Latvijos Respublikos pilietybę. Štai – ne tik protingas, bet ir principingas sprendimas (daug sunkesnėse sąlygose negu Lietuvoje), kolonistų amaro apsėstoj Latvijoje.

Neturiu detalių, bet panašaus pobūdžio nutarimas yra priimtas ir Estijoje. Tad atrodo, kad Pabaltijo valstybių tarpe tik Lietuva (su ačiū Dievui, mažiausiu sveitintaučių procentu savo teritorijoje) yra ta nemaloni išimtis. Teko išgirsti, kad kai Amerikoje besilankančiam Lietuvos ministrui pirmininkui buvo suminėti Latvijos ir Estijos nutarimai, tai svečias atsakė, kad tautos šitą reikalą sprendžia savaip ir įvairiai... Toks atsiliepiamas, gaila, skamba išdidokai ir nesiderina su kokia nors logika.

Iš paskutiniu metu pasiekusios Lietuvos spaudos:

Lietuvos Sąjūdžio Seimo Tarybos 1991-X-8d. pareiškime skelbiama, kad "...šiandien visapusiškai žalinga išeivių nelaikyti Lietuvos Respublikos piliečiais. Pilietybės suteikimas išeivijos atstovams išimties tvarka klausimo neišsprendžia." Taigi Sąjūdyje išeivija turi rimtą užtaręją.

Iš LIETUVOS AIDO 1991-XI-6 d. rytiniame parlamento posėdyje buvo svarstyta nauja Pilietybės įstatymo redakcija. Pasirodo, užkliuvo 24 straipsnis, kuriame, tautininkų siūlymu, numatyta lietuvių kilmės asmenims, išvykusiems į užsienį, išsaugoti teisę į pilietybę. "Kodėl tik lietuviams?" – klausta... (Ką tokiu klausimu norėta sužinoti, dievaži, nesuprantu – AD) "Ir kas yra lietuvis, pagal pavardes sunku atskirti?" "Lietuvis tas, kuris save laiko lietuviu" – paaiškinta.

Buvo siūlytos kelios 24

VLIKo seimo proga Čiurlionio galerijoje Chicagoje atidaryta Lietuvos dailininkų paroda. Iš k.: Murmokaitė, dr. K. Bobelis, ministras pirm. G. Vagnorius, dr. P. Švarcas ir R. Sakienė Br. Čikoto nuotr

ALTO RYŠIAI SU LIETUVOS VYRIAUSYBE

XI-tame Amerikos Lietuvių Kongrese 1989 m., užmegztas ryšys su septyniomis Lietuvoje atsikūrusiomis demokratinėmis organizacijomis per kongrese dalyvavusius jų atstovus.

Teikiant informaciją apie ALTo veiklą, nuo 1990 m. gruodžio mėn. palaikomas ryšys su prezidentu Vytautu Landsbergiu, o šiais metais rugsėjo mėn. ALTo atstovas Washington, D.C. dr. Jonas Genys Vilniuje tarėsi su ministru pirmininku Gediminu Vagnorium, vicepremieru Pakalniškiu ir kt. Ryšio palaikymui su ALTu jie skiria valst. sekretorių Kęstutį Čilinską.

Šiuo metu jau antras mėnuo, kaip ALTo įgaliotinis prof. dr. Jonas Genys yra Lietuvoje ir ten teikia informaciją apie ALTą ir palaiko ryšį su vyriausybės žmonėmis.

Lankantis Čilinskui ir viceprezidentui Česlovui Stankevičiui, ALTo pirmininkas vėl turėjo progos trumpai pasitarti dėl ALTo veiklos suderinimo.

Lapkričio 2 d. pagerbimo vakarienėje ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, įvertindamas VLIKo ir ALTo darbus, įteikė VLIKo pirmininkui dr. K. Bobeliui, vicepirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui ir ALTo pirmininkui G. La-

zauskui Lietuvos dailininkų paveikslus ir Tautines juostas atminimui.

VLIKO SEIMAS KVICIA ĮSIJUNGTI Į ALTO VEIKLĄ

VLIKo seimas, įvykęs 1991 m. lapkričio 1-3 d.d., priėmė šiuo reikalu šią rezoliuciją:

"VLIKui savo didelį uždavinį atlikus, būtina tęsti politinį darbą Washington, tuo labiau, kad padėtis Lietuvoje yra grėsminga dėl Sovietų Sąjungos karo pajėgų buvimo Lietuvos teritorijoje. Seimas yra nuomonės, kad tas pareigas galėtų tęsti Amerikos Lietuvių Taryba. Seimas kviečia VLIKą sudarant grupes aktyviai įsijungti į ALTo veiklą."

ĮSTEIGTAS ALTO FONDAS

Adv. Sauliui Kupriui vadovaujant, įsteigtas Amerikos Lietuvių Tarybos Fondas (Lithuanian American

Council Foundation), kaip nepelno siekianti korporacija. Užregistruota Iliojaus valstijoje. Inkorporavimo dokumentus pasirašė P. Butčas, G. Lazauskas, V. Nauzdzius ir K. Oksas. ALTo Fondo E.I. numeris yra 36-3762686. Daromi žygiai iš IRS gauti nuo mokesčių atleidimą.

ALTo Informacija

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Pakalnis A. Linden	5.00
Lange V., Lakewood	10.00
Kisielius A., Sidney	13.00
Filek E., Chicago	5.00
Tėvelis A., Canada	10.00
Kupickas B., Canada	10.00
Plavičius A., Cleveland	40.00
JAV LB valdyba, Chicago	100.00
JAV LB, Cleveland	50.00
Garka E., Ormond B.	5.00
Černius J., Los Angeles	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

SUBSIDIARY OF AMBER GROUP
INTERNATIONAL AND DOMESTIC FREIGHT FORWARDING
PRES. VIDMANTAS RAPŠYS

KALĖDINIAI SIUNTINIAI

- AIR CARGO EXPRESS
- Su pristatymu į namus, be maito per 10-15 dienų

NE KALĖDINIAI SIUNTINIAI

TIK 90ct./sv. virš 80 sv., \$1 iki 80 sv.

- APDRAUDŽIAME, PAKUOJAME, PAIMAME IŠ NAMŲ
- SIŪSKITE VISKĄ — NAUJA IR NAUDOTA — RŪBUS, MAISTĄ, VAISTUS.

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

**3782 W. 79TH ST.
CHICAGO, IL 60652**

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE) 1-312-284-6449
1-800-772-7624

str. redakcijos, pvz., teisė į pilietybę prieš savo valią pašitraukusiems iš Lietuvos. Iš pranešimo matosi, kad Lietuvos tautininkai remia pilietybės prioritetą lietuvių kilmės asmenims.

Projektas dar tebesvarstomas. XI-6 balsavimu buvo pritarta antrajam Pilietybės įstatymo svarstymui.

(1991-XI-17)

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

I tęsinys

Tai buvo didelis profesinis pagyrimas mums, mūsų įmonei. Aš neabejojau, kad klientas mūsų pagamintą video rodys teisme. Kaipgi kitaip jis galės atkurti paskutines skridimo minutes ir sutelkti duomenis, kurios prieš akis turėjo lėktuvo pilotai? Mes visi tačiau tada supratome, kad advokatai video rodys su artėjančio į nelaimę žmogaus agonija. Šalia faktų teismo salėje jie sieks ir psichologinio efekto.

Mūsų vyriausio inžinieriaus veidas buvo rimtas, nors jo akyse žibėjo neslepiamas pasitenkinimas. Jo gūryje, kurioje aš dirbau ir kuriai vadovavau, savo uždavinį buvo ne tik gerai atlikusi, bet ir išvysčiusi visai naują, kompiuterizuotą įvykių vaizdavimo procesą. Štai, lėktuvo avarijos atveju, mes ekrane atkūrėme žūtį pasmerkto lėktuvo paskutines minutes! Kompiuterizuotos grafikos būdu, dinamiškai surikiavę milijardus šviesos taškių, ekrane sutelkėme autentiškus duomenis ir autentiškus vaizdus, kurie, ypač žinant tragišką įvykio galą, žiūrovus stebino ir stulbino.

Vyriausių inžinierių, be abejo, dar džiugino ir numatomas pelnas. Aš žinojau, kad buvome suderę po tris tūkstančius dolerių už video sekundę. Šiandien posėdyje pademonstruotos septynios minutės ir keturiasdešimt trys skridimo sekundės mūsų įmonei reiškė beveik pusantro milijono dolerių pajamas. Tai buvo visai neblogai, už tris mėnesius trukusį kelių žmonių darbą.

Tą rytą posėdyje dalyvavo keturiose. Po supažindinimo, amerikiečių įpročiu, vienas į kitą kreipėmės vardais – be tituly, be pavardžių. Robertas Scotter buvo didelės advokatų įmonės, Deltos bendrovę apsiėmusios pelningai ginti, partneris. Be mano šefo ir manęs posėdyje dalyvavo kartu su Robertu atskridusi Deltos aviatorė, pilotų apmokymo instruktorė, Alicija Shafer. Jos specialybė buvo plačiai naudojamų, didžiulių L-1011 tipo lėktuvų valdymas. Vienas toks lėktuvas audringą 1985 metų rugpjūčio antrą dieną sudužo, nepasiekęs Ft. Worth – Dallas aerouosto nusileidimo tako. Iš 163 skridusių žmonių žuvo 136. Bylos esmė sukosi apie atsakomybę už šią avariją ir 200 milijonų dolerių

siekiančių ieškinių sumą.

– Video yra rodomas natūraliu laiko greičiu, – pastebėjo Alicija. Ar galima rodymo metu vaizdą sustabdyti, pagreitinoti ar sulėtinti?

– Galima, – atsakiau, nes techniški reikalai buvo mano kompetencijoje. – Tačiau tuomet gal reikėtų į ekraną įkomponuoti ir rodymo greitį. Žiūrovams būtų aišku, kada veiksmas rodomas natūraliu greičiu, kada lėčiau ar greičiau.

– Tai nedidelis programos papildymas, – įsiterpė mano šefas, metęs žvilgsnį į mane, nes man juk teks tai ir atlikti. – Per tris dienas galime pagaminti papildytą versiją.

– Taip, toks papildymas bus naudingas, įkomponuokite jį, – sausai atsiliepė advokatas.

– Kai video bus visiškai užbaigtas, mes turėsime dar kartą patikrinti visus rodomų instrumentų duomenis, tęsė Alicija. – Čia negali būti jokių klaidų, viskas turi atitikti oficialius dokumentus!

– Gerai, – atsiliepiu. – Sakykime, šios savaitės gale jums išsiųsime video įrašą, papildę jį greičio rodykle. Tada savaitę laiko jūs tikrinsite. Po to dar duosite mums savaitę laiko galutinai video įrašą apdoroti, paruošti paskutinę redakciją. Iki teismo dienos turime pakankamai laiko, – garsiai svarsčiau.

– Ruošiantis bylai, niekada neturi pakankamai laiko, – pertraukė mane Robertas. – Dar gali prireikti pataisų bei papildymų ir vėliau, kad ir prieš pat teismo posėdį. Turite būti pasiruošę daryti pataisymus bet kada.

– Suprantama, – bandė įsiterpti vyriausias inžinierius, bet advokatas jam neleido, kalbėjo toliau:

– Atrodo, kad šį rytą reikalus sėkmingai užbaigėme. Aš teturiu tik klausimą ir jau anksčiau daug kartų kartotą svarbų nurodymą. Pradėsiu nuo nurodymo. Visu rimtumu vėl pabrėžiu, kad šį projektą reikia laikyti griežčiausioje paslapyje. Nenorėčiau, kad mano oponentas panašią ar dar geresnę dokumentaciją atsineštų į teismą. Esu tikras, kad jis irgi savo katilę ką nors verda, greičiausiai dar su koku jūsų konkurentu, – akimis parodė į mane. – Mūsų video tiek dokumentinis, tiek psichologinis išpūdis yra labai didelis. Bylai tai labai svarbu. Tai tiek apie visa tai. Dabar klausimas Alicijai: ar mes galime išskristi namo anksčiau, nelaukę vakaro? Sutaupytume pusdienį laiko.

– Esu tikra, kad galime. Sekantis mūsų lėktuvas į Atlantą išskrenda už penkiasdešimt penkių minučių. Jei reikės, Delta pasirūpins, kad kas nors net ir iš rezervacijų turinčių keleivių tau užleistų vietą. Aš pati galiu skristi su pilotais, priekyje. Pilotų kabinoje yra sėdynė instruktoriams bei skraidymo inspektoriams.

– Kaip jūsų įmonės advokatas, turiu pastebėti, kad federaliniai reguliamai draudžia civiliams asmenims būti pilotų kabinoje skridimo metu, – šyptelėjo Robertas ir jų pokalbis pavirto į žaismingą dvikovą:

– Robertai, gerai kad priminei, nors lėktuvo kapitonas gal būtų ir neprotestavęs! – su ironija šypsojosi ir Alicija. – Aš pasiskolinsiu piloto uniformą iš Mūsų įmonės laikomo atsarginių uniformų sandėlio. Nebijos, keliaudami kartu nuostatams nenusižengsnime. Ar taip bus gerai?...

Po to, kai mūsų įmonė

pasirašė sutartį su Delta, vyriausias inžinierius, aš ir du mano bendradarbiai nuskrudome į Atlantą. Ten, Deltos būstinėje, prasidėjo trijų dienų konferencija, kurios metu mus supažindino su avarijos detalėmis.

Konferencija man priminė gan sparčiai dėstomą podiplominį kursą universitete. Skirtumas buvo toks, kad Deltos personalas mus laikė ne studentais, bet bendradarbiais ir, aišku, nebuvo egzaminų.

Pirmąjį posėdį atidarė jaunas advokatas, Deltos tarnautojas, su kuriuo jau buvau kelis kartus kalbėjęs telefonu:

– Labą rytą, malonu jus visus čia matyti. Aš esu Erikas Tusker, šio projekto vadovas ir Deltos ryšininkas su jūsų įmone.

Beveik nesustojęs, jis tęsė toliau:

– Manau, kad nereikia įtikinėti, kad, šį uždavinį vykdydami, susidursime su informacija, kuri mūsų bendrovei yra labai reikšminga. Ji gali nulemti ar bent pakreipti bendrovės ateitį. Ši informacija, šie duomenys yra mums taip svarbūs, kad, pagal pasirašytą sutartį, be mūsų sutikimo jūs neturite teisės jų skleisti, apie juos net su savo įmonės kitais tarnautojais kalbėtis. Čia esame jums paruošę raštiškus pasižadėjimus, kad visi asmeniškai šių nurodymų laikysitės. Prieš darbą pradėdami, prašau šiuos raštus pasirašyti, – išdalino mums po lapą teksto.

Atidavus pasirašytus lapus, mūsų ketveriukės parašus tuoj pat notarizavo Eriko sekretorė.

Įsipylę kavos, už penkių minučių mes jau klausėmės pirmojo pranešimo apie avariją turėjusią įtakos meteorologiją. Per sekančias dienas mus supažindino su radaro veikimo dėsniais, pakilimo – nusileidimo L-1011 savybėmis, visuose keleiviniuose lėktuvuose įmontuotais skridimo duomenų registrai, atskrendančių – išskrendančių lėktuvų kontroliavimu Ft. Worth – Dallas aerouoste. Visos šios temos buvo išdėstytos konspetuose, kuriuos parsivežėme į savo įmonę.

Nors apie tai buvo diskuotuota svarstant sutartį, tokio plataus avarijos apibūdinimo aš vis dėlto nesitikėjau. Konferencijos metu man pradėjo aiškėti, kad Delta iš mūsų tikėjosi daugiau, negu paprasto įvykių suregistravimo video juostoje. Jie laukė galimai tikslesnio, realiosnio įvykių tkmės pavaizdavimo, kuris tegalėjo išplaukti iš mūsų pačių profesinės iniciatyvos bei tik mums, mūsų profesijai ži-

nomų kompiuterizacijos priemonių. Ne veltui mūsų įmonė savo reputacija buvo žinoma keturių ar penkių tojų pat srityj besidarbuojančių ir besivaržančių ratelyje!

Konferencijos metu priešpiečius valgydavome ir vakarienėmėdavome durtu su Deltos dviem ar trim tarnautojais. Šis bendravimas buvo suorganizuotas tam, kad galėtume toliau kalbėtis įvairiais techniniais klausimais.

Valgydavome ne restorane, ne viešbutyje, bet atskirame Deltos valgomajame.

– Vakarienės kokybe bei patamavimu, tikiuosi, nesisukysite, – paaiškino pirmos vakarienės metu Erikas. – Meniu yra iš Deltos skridimų virtuvės. Tą patį maistą maždaug šiuo metu valgo Deltos pirmos klasės keleiviai virš Atlanto, pakeliui kur nors į Frankfurtą.

– Manau, svečiuojamės čia pas jus, nes nenorime būti kokio nors pramoninio šnipinėjimo ar kad ir šniukštinėjimo taikinių, – įsiterpė mūsų vyriausias inžinierius. – Šių mūsų pokalbių pašaliniai neprivalo klausytis.

– Teisingai, – atsiliepė advokatas, nurijęs vyno gurkšnį.

(Bus daugiau)

PRIVILEGIJA SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ

Dovanų siuntimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir USSR per JAV paštą (parcel post iki 22 sv.) suteikta speciali privilegija nuo šių metų lapkričio 1 dienos iki 1992 m. kovo mėn 31 d.

Reguliariai siunčiant siuntinius \$6.55 už pirmus du svarus ir po \$2.10 už kiekvieną sekantį svarą.

Pagal specialią privilegiją primokėjus tik 1 dol. už kiekvieną sv., siuntinys keliauja oro paštu ir per 15 dienų pasiekia Vilnių.

Pašto formoje mums reikia surašyti siuntinio turinį angliškai ir lietuviškai.

Ant siuntinio reikia užrašyti raudonu rašalu "marker"

HUMANITARIAN AIRLIFT

JAV LB Informacija

FOR SALE

18409 Hiller

brick 3 Bedroom

Colonial 2 car Garage

26200 LAKE SHORE BLVD
6 & 6 BRICK DOUBLE

3 bedroom each suite

2 car garage

asking \$132,000

George Knaus Real Estate
819 E. 185 St.

481-9300

DĖMESIO!

Tai savaitinis Lietuvių tautinės sąjungos laikraštis, leidžiamas Lietuvoje ir redaguojamas Rimanto Smetonos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių J.A. Valstybėse.

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriai.

VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką –

519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068

Tel. 708-823-3607

VAIZDAS KAIP BEPROTNAMYJE

(Pagal knygą "Rašytojas pokario metais")
Kazimieras Barėnas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Kadaise man pasakojo artimas A. Žmuidzinavičiui žmogus apie Lietuvoje gyventi paliktą dailininką, tikrą savo krašto patriotą, Šiaulių sąjungos žymų veikėją. Paliko, sako, norėdami parodyti: štai mes net tokio neličiame.

Buvo, žinoma, ir kitokių neličiamųjų. Štai Jonas Marcinkevičius, kuris nepriklausomybės metais rašydavo reportažus apie Kauno padugnes ir kepdavo romanus. Nepajėgė pataikyti ir tas – vis kas nors užkliūdavo jo raštuose. Didžiulis triukšmas buvo sukeltas, kai jis pabandė perdirbti nepriklausomybės laikais išleistą romaną. Susirinkime jį puolė visi rašytojiški tūzai, suradę daugybę klaidų. Tačiau didžiausia, baisiausia klaida buvo ta, kad vienas romano veikėjas prasitarė, jog jis mokąsis iš Markso ir Bucharino. Sugretinti viename sakinyje iki šventenybės iškeltąjį Marksą ir išdaviku laikytą Buchariną – neatleistinas nusikaltimas, kuris anuomet tikrai buvo vertas Sibiro, bet Marcinkevičius prisipažino kaltas, žadėjo pasitaisyti, ir tiek užteko. Du leidyklos redaktoriai – V. Drazdauskas ir A. Vengris – taip pat pasiteisino, bet ta nuodėmė galėjo prisidėti, kad abu jie atsidūrė Sibire, o Marcinkevičius, matote, buvo pabėgęs karui prasidėjus ir net istojęs į tą vadinamąją lietuvišką diviziją.

Daug kartų buvo kritikuotas Aleksys Churginas ir niekada nepripažino kaltas. Atrodo, kad kai kas tų rašytojų sąjungos viršūnėje buvusių labai griežtę prieš jį dantį, bet jis paliko nepalietas. K. Jankausko liudijimu, jis dirbo sovietiniam saugumui visiškai nesivaržydamas. J. Graičiūnas įrodinėja, kad pagal Churgino skundą jis buvęs išvežtas. Tiesa, saugumas buvo net į Sibirą nusiuntęs savo pareigūną apklausinėti poetą A. Miškinį, ar Churginas vokiečių metais vadovavo vals tybinei leidyklai, bet iš jo nieko neišpešė. Patekę į saugumo nagus ir gelbėdami savo kailį jauni poetai Kubilinskas ir Skinkys užmezgė ryšį su vienos apygardos partizanais ir išdavė

juos.

Suvažiavimuose, susirinkimuose ir posėdžiuose nuo lat puolami rašytojai, kad neišmoksta rašyti taip, kaip reikia, ir jie prisipažįsta kalti, o paskui ir vėl kaltinami už naujus darbus. Pagrindiniai puolėjai, žinoma vis būna tie anuometiniai tūzai: J. Baltušis, J. Šimkus, A. Venclova, K. Korsakas, nors ir mažesni autoritetą turintieji nelabai snaudžia ir puldinėja kitus. Įdomu, kad ir tie tūzai nepagaili vieni kitų. Štai J. Baltušis iškelia V. Mykolaičio – Putino, B. Pranskaus ir A. Venclovos darbų trūkumus. O tie kritikuojamieji tūzai, kaip A. Venclova ar B. Prancus, nepagaili tų, kurie dėl ko nors kaltino juos. Žodžiu, nė vienas nebuvo pagailėtas, tariant R. Lankausko romano pavadinimo žodžiais.

Rašytojų sąjunga atidžiai sekė, kad rašytojai studijuotų marksizmą. Kai kuriems valdybos nariai rašinėjo laiškus ir reikalavo pasisakyti, kur ir kaip jie studijuoja. Rašytojų partinė organizacija rūpinosi daugiau rašytojų sąjungos narių įtraukti į partiją. Traukė vis jaunesnius, o už vyresniųjų, tegu ir veiklių ir į valdybą tinkančių, kandidatūros užkliūdavo. Štai ką viename rašytojų partinės organizacijos susirinkime pasakė A. Guzevičius, buvęs saugumo komisaras ir ten gavęs generolo laipsnį. Protokole taip įrašyta: "Drg. A. Guzevičius pabrėžė, kad drg. Churgino, Griciaus kandidatūros vargu ar priimtinos, tuo tarpu Korsako, praėity turėjusio disciplinarinį nusikaltimą, reikalas, be abejo, svarstytinas. Dėl jo, lygiai kaip ir dėl T. Tilvyčio, reikėtų tartis direktiviniuose organuose". Tie direktiviniai organai turbūt partijos viršūnė. O kokį nusikaltimą buvo padaręs K. Korsakas? Norėdamas išeiti iš kalėjimo ir pradėti studijuoti, jis padavė prez. A. Smetonai malonės prašymą. Komunistai to "nusikaltimo" jam niekad neatleido, nors pokario metais jis dirbo atsakingus darbus, vadovavo Mokslo akademijos lituanistiniam institutui, buvo atsakingas vyr. redaktorius vadinamo-

VLIKo Seimo metu užkandžiauja dr. L. Kriaučeliūnas, S. Džiugienė, dr. K. Bobelis, Gr. Lazauskas ir Ir. Kriaučeliūnienė

sios akademinės lietuvių literatūros istorijos ir kitų leidinių. Apie tą "nusikaltimą" A. Guzevičius ir kalba.

Tarp rašytojų pokario metais buvo paplitęs bausis girtavimas. Partinė organizacija bandydavo savo narius drausminti. Girti pasirodydavo literatūros vakaruose. Buvo puolamas E. Mieželaitis, kad girtuokliauja ir nesilaiko pažado pasitaisyti, ir į susirinkimą atvežtas girtas. Girtaudavęs ir triukšmaudavęs V. Grybas vis duodavo žodį, kad pasitaisys, o kai paskutinį kartą tą žodį sulaužė, tai ir nusižudė, jeigu mirti nepadėjo atitinkama įstaiga, kaip K. Jakubėnui, kuris buvo nužudytas ne dėl girtavimo, o dėl politinio nepaklusnumo.

Nepataisomas buvo ir V. Suchockis, jau ir nepriklausomybės laikais rašinėjęs eilėraščius. Jis irgi buvo sunkiai suvaldomas partinis, kuris kartą pasigėręs paliko pas L. Janušytę švarką, o jo kišenėje partinį bilietą, o tai gal jau ir nemažesnis nusikaltimas už Marcinkevičiaus Markso ir Bucharino sugretinimą. Ir su juo sunku buvo partinei organizacijai tvarkytis. Tarp daugelio skundikų ir kaltintojų jis gal įdomus tuo, kad išdrįso didžiuliu raštu pakaltinti rašytojų sąjungą ir jos institucijas, kad jose dirba visokie buvusieji – eserai, liaudies priešų žmonos, užsimaskavę buržuaziniai nacionalistai, policininkų dukterys, Plechavičiaus gaujų karys, fašistinės spaudos bendradarbiai, net buvę redaktoriai. Surado jis kuo pakaltinti ir partinės organizacijos sekretorių J. Baltušį, ne tik "antitarybinių įsitikinimų" Mineikytę, kuri valydavo

"Literatūros ir meno" redakcijos patalpas, ir už ją atsakingesnes pareigas einančius. J. Baltušis neištvėrė to skundiko ir partinių rašytojų susirinkime pareikalavo išmesti jį iš rašytojų sąjungos. Šiandien jis, sakė, skundžia vienus, rytoj šmeiš kitus, tai gana kęsti!

Tam vadinamam tarybiniam stiliui būdinga, kokiais epitetais būdavo aptariami rašytojai, kuriuos su-

imdavo ir ištremdavo. O kai jie pradėjo grįžti ir pasiprašė vėl priimami į rašytojų sąjungą, priimdavo juos jau be jokių epitetų.

Daug ta knyga atskleidžia ano meto tikrovės, bet ji apima tik vieną, tegu ir svarbią sritį. Tačiau tai reikšmingas įnašas į sovietinio teroro Lietuvoje istoriją, kai nematomam didžiajam broliui tarnavusieji siautėjo kaip bepročiai.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima, savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti, skiria kasmetinę EUGENIAUS KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiui raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba) veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vieneto (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;
2. 1991 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki 1992 m. sausio 31 d. (pašto antspaudas);
3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lie-

tuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1992 m. kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiamas:

**EUGENIAUS
KRIAUČELIŪNO
PREMIJOS KOMISIJAI
13400 PARKER ROAD
LEMONT, IL. 60439**

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakytinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrašta į kietus viršelius ir sukruta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

IŠ LIETUVOS SPAUDOS APIE PARTIZANUS

Kazys Januta

"Literatūra ir Menas" 27-me numeryje išspausdino Elenos Tervidytės straipsnį, kuriame, kaip ji taria, trumpai pamini tris istorijai neabejotinos vertės knygas: Juozo Brazaičio "Vienų vieni", Kęstučio K. Griniaus "Partizanų kovos Lietuvoje" ir Juozo Daumanto "Partizanai". Straipsnio autorė siek tiek paliečia dabartines nuotakas Lietuvoje.

Tie, kurie viską žino ir apie viską sprendžia iš vėjo dvelkimo, rašto neskaito. Dabar Lietuvoje esama daugiau rašytojų negu skaitytojų. Taip tad ir paminėtos apie partizanus knygos užsigulėjusios, neperkamos. Gi visai neseniai "panasią literatūrą imdavom į rankas rizikuodami savo ateitim", rašo E.T. Paklaustas pažįstamas, ką dabar skaito, pyktelėjęs atsakęs, jog nespėjęs aprėpti ir susigaudyti, kas dabartiniame gyvenime vyksta, ne knygos dabar rūpi. Neskaitymo pasiteisinimo prižasčių niekad netrūksta, rašo E. Tervidytė.

(Nukrypstant į išeivijos gyvenimą prisiminė prieš 20 metų pokalbis. Pirkau knygą ir į inteligentus pretenduojančiam pažįstamam pasigyriau. O jisai sako: turi sūnų, turėsi kam palikti, o mes bevaikiai, neturėtume kam palikti, knygų neperkame. Pasikalbėjimas baigėsi mano žodžiais: mėgstu skaityti, tai ir perku, apie palikimus dar negalvoju).

Žvelgdama į dabartines nuotakas Lietuvoje, Elena Tervidytė rašo, jog "vanduo susidrumstė tarp pačių rezistentų". Buvusi partizanų ryšininkė Laukinukė, Baltapūkė (M. Liudžiūtė) ne kartą minima J. Lukšo (Daumanto) knygoje, vienoj Kauno televizijos programoj pareiškusi, kad knygą parašė ne Lukša, o Varkala. Esama ir daugiau tos versijos šalininkų. Tai atsirado gal iš pavydo autoriaus (Daumanto) broliui Antanui, anot jų, "labai greitai namą pasistačiusiam, dvi mašinas nusipirkusiam"...

Elena Tervidytė klausia: "kodėl tokios versijos laikosi, pavyzdžiui, ryšininkė Ožka (O. Trakimaitė), asmeniškai pažinojusi Juozą Lukšą, bendravusi su juo? Ji keletą kartų po kelias valandas energingai ir įtaigiai įtikinėjusi E. Tervidytę, remdamasi nuorodomis į įvairius "Partizanų" knygos skyrius ir puslapius, kad ją rašė du autoriai: Juozas Lukša ir Algimantas Varkala. Ji tiesiog traktatą įteikusi, kuriame nu-

rodomi įvairūs, anot autorės, netikslumai, nelogiškumai, atskleidžiantys, kad rašė du žmonės." E.T. sakosi apie tai užsiminusi rašytojui Vytautui Mačiui, buvusiam teroristinės partizanų grupės nariui, jis trumpai pasakęs: "Lukša yra partizaninio judėjimo vėliava. Kas nori ją suteršt, tas tarnauja saugumui, yra jo inspiruotas".

Elena Tervidytė rašo, jog Ožka "atkakliai netiki, kad Erelis (Juozas Markulis), kaip teigia visa rezistencinė literatūra, buvo išdavikas. "Taip pirmas pasakė J. Lukša, o toliau visi tą patį kartoją", – atsikerta ji. Nepakeitė jos nuomonės net daiktinis įrodymas – Erelio ranka rašytas planas – raštelis. Jame tiesiai pasakyta: susekti Kauno grupę – Ožką, t.y. ją, ir Genelį, jos brolių. Taip tada ir atsitiko, bet moteris netiki, nes jaučia, kad "toks žmogus negalėtų būti išdavikas". Regis, juo toliau, rašo E.T., tuo aiškiau mūsų visuomenė skirstosi į jaučiančius ir analizuojančius. Ir tarpusavio supratimo nuotolis vis didėja!."

Tiesai pažinti pačius vertingiausius dokumentus vargu kada pavyks pamatyti, jie KGB rankose. Nuo seniai Lietuvos saugume nebuvo laikomi rezistenciją liečiantys dokumentai. Provokatorių ir išdavikų tema, kaip E.T. rašo, yra pati sudėtingiausia, nes ginkluotas

pasipriešinimas Lietuvoje buvo palaužtas kaip tik infiltravus šiuos tipus į pačią rezistencijos viršūnę.

Peržvelgusi čia paminėtas išeivijoje išleistas trijų autorių knygas, tarusi jas esant neabejotinos vertės istorijai, E. Tervidytė rašo, jog chrestomatinė knyga apie rezistenciją dar turinti būti parašyta. Ji pamini savo straipsnyje partizaną A. Ramanauską – Vanagą, rašydama: "Per ilgai atskira knyga nepasirodo A. Ramanausko – Vanago dvi dienoraščių dalys. Garsus Lietuvos partizanas, iš ginkluotos kovos pasitraukęs į pogrindį, rašė iki paskutinės dienos.

A. Ramanauską – Vanagą Kauno saugume nepaprastai žiauriai kankino, bet jis nieko nepasakė, nieko neišdavė. Dori žmonės kelis dešimtmečius išsaugojo jo užrašus, o prasidėjus Atgimimui atsirado patrijų, norinčių iš to kaptalą susikrauti, lyg nežinotų, kad toj pačioj Lietuvėlėj gyvena Ramanausko artimieji – žmona ir dukra. Jei kam apšiverčia liežuvis šias moteris kuo nors kaltinti, tas tegu pats jų kančias iškenčia".

("Lietuvos Aidas" keleto numerų spausdino dalį Ramanausko – Vanago užrašų. Knygų rinkoj yra 1990 m. data Antaninos Garmutės knyga apie partizanus: "Broliai išėjo").

CARE-GIVER FOR ALZHEIMERS PATIENT
In Euclid-Willowick area.
Has to speak english meals & light housekeeping, must drive. Call 289-6880

(45-46)

ASTRONOMŲ MİSLĖ

Gruodžio 5 d. tarp 5 ir 6 val. ryto (rytiniu standartiniu laiku) žemės planeta 290,000 mylių atstume praskrys nežinomas objektas, kuris iki šiol yra žinomas 1991-VG kodu. Jis apskrenda saulę 394 dienų orbitoje, 69,000 mylių greičiu. Žemė apskrieja aplink saulę per 365 dienas, 67,600 mylių greičiu.

Šis objektas buvo pastebėtas teleskopu iš Kitt Peak, Ariz., observatorijos. Tai galėtų būti pasiklydęs asteroidas arba JAV Saturno V raketos trečiosios stadijos dalis. Šiomis raketomis skraidino 1968 -72 metais Apollo erdvėlaivius į mėnulį. Tačiau iki šiol žmogaus sukurtos erdvės šiukšlės ("space junk") skrieja orbitoje aplink žemę, o šis neži-

nomas objektas skrieja orbitoje aplink saulę.

Dabartinio praskriejimo metu mokslininkai tikisi radaro bangų atspindžiais atspėti ar tai yra erdvės asteroidas ar žmogaus sukurtos raketos likutis.

Ger.J.

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukruta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Clevelando lietuvų kooperatyvas TAUPA sveikina visus lietuvius, o ypatingai jos narius Šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga, visiems linki sveikatos ir gerų ateinančių metų

TAUPA

Šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga savo buvusius, esamus ir būsimus klientus sveikina bei linki visų sumanymų išsipildymo

ALGIS ŠIRVAITIS
EGIDIJUS MARCINKEVIČIUS

Šv. Kalėdų ir N. Metų šventėms atėjus sveikiname draugus ir pažįstamus, linkime tyro džiaugsmo ir geros sveikatos.

Danutė ir Vytautas
Ramoniai

BOSTONAS / NEWARKAS / RYGA
US \$801.00
Per Kopenhagą

BOSTONAS / JFK / RYGA
US \$801.00
Per Helsinkį

Lėktuvų žemos kainos

IŠ CHICAGOS SKAMBINKITE MUMS

- * Visos kelionės kainos yra į abi puses.
- * Kelionėmis gali pasinaudoti pavieniai asmenys ir grupės.
- * Rezervacijas reikia padaryti mažiausiai 21 dieną prieš išvykstant.
- * Kelionės ilgis – ne mažiau 7 dienos ir ne ilgiau kaip 21 dienos.
- * BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su pusryčiais: Vilniuj, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje ir Palangoje.
- * Taip pat parūpinam transportą iš Rygos į Jūsų pasirinktą vietovę.

Informacijos ir rezervacijos reikalu kreipkitės į:

BALTIC TOURS
77 OAK ST., SUITE 4
Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Fax: 617-332-7781

Kazys Brundza

UŽ MIKROBIOLOGIJOS MOKSLĄ GAVĘS TARPTAUTINĮ PRIPAŽINIMĄ— L. PASTEUR MEDALĮ

Dr. Jonas Vengris

Šių metų spalio 13 d. Verkiuose, prie Vilniaus, mirė biologinių mokslų iškilus profesorius Dr. Kazys Brundza.

Velionis gimė 1903. IX. 13d. Parausių kaime Paežerio vls. Vilkaviškio aps. vidutinių ūkininkų šeimoje. 1925 m., baigęs Marijampolės gimnaziją, pradėjo miškininkystės studijas Žemės ūkio akademijoje, Dotnuvoje. 1926-1931 studijas tęsė Kaune VDU gamtos matematikos fakultete biologijos skyriuje, 1933 m. išsilydėmas baigimo diplomą. 1930 m. Estijoje pas moks-

lininką Thomson studijavo durpynų tyrinėjimo metodą. 1936-1937 m. specializavosi mikrobiologijos srityje Prancūzijoje, Pasteur institute. 1943 m. Vilniaus universitete už Kamanų durpyno tyrinėjimo darbą jam buvo suteiktas gamtos mokslų daktaro laipsnis. Grįžus antrajai Sovietų okupacijai, vokiečių okupacijos metu įsigyti laipsniai, paskelbti darbai neužskaitoma ir K. Brundza turėjo iš naujo pakartotinai įsigyti mokslų kandidato bei daktarato laipsnius. Jam suteikiama 1947 m. kandidato ir 1962 m. daktarato laipsniai.

K. Brundza dar studentaudamas nuo 1927 m. pradėjo dirbti Žemės ūkio akademijos botanikos katedroje pas prof. V. Vilkaitį laborantu, vėliau asistentu, lektorium 1939 -1941, docentu 1941-1944. Nuo 1949 m. K. Brundzos pagrindinė darbovietė buvo Mokslų akademijos institutai Vilniuje. Čia 1949 -1953 vadovavo botanikos, o nuo 1959 floros ir geobotanikos skyriams. 1964 m. pakeliamas į profesūrą. 1968 m. pradėjo dėstyti ir Vilniaus pedagoginiame institute mikrobiologiją.

Kaip tyrinėtojas – mokslininkas K. Brundza dirbo mikrobiologijos, fitopatologijos, botanikos, durpynų ir fenologijos srityse. Vien iš mikrobiologijos yra paskelbęs apie 70 straipsnių, kuriuos spausdino Žemės ūkio akademijos metraščiuose, Kosmos, Gamtoje, Mūsų giriose, Moksle ir gyvenime ir kituose žurnaluose. K. Brundza aktyviai veikė Lietuvos mikrobiologų draugijos subūrimo – įsteigimo ir net 24 metus ėjo tos draugijos pirmininko pareigas. Mikrobiologija atnešė profesoriui ir pasaulinį pripažinimą – L. Pasteur medalį.

Šalia mikrobiologijos ir pelkėtyros K. Brundza yra daug laiko pašventęs ir pievotvyrai bei Lietuvos augalų geografijai. Jis suklasifikavo Lietuvos pievas nauju landšaftiniu – geobotaniniu principu; suskirstė Lietuvos teritoriją į geografinės augalinės dangos zonas.

K. Brundza yra daugelio kolektyvinių botaninių tyrimų, keliolikos kandidatinių disertacijų vadovas, virš 180 mokslinių ir mokslo populiarinimo veikalų autorius, jaunųjų botanikos mokytojų ugdytojas. Didesni K. Brundzos darbai – veikalai atskirai išleisti yra: Kamanos – aukštutinio durpyno monografija 1937 (343 ps.), Bendroji ūkinė botanika 1948 (404 ps.), Kultūrinių augalų ligos 1950 (572 ps.).

A.A. Kazys Brundza palaidotas Antakalnio kapinėse Vilniuje šalia savo žmonos agr. Kostės Buožytės – Brundzienės (kelių kulinarijos knygų autorės), mirusios pusmetį anksčiau.

TIK .79 CENTAI SVARAS

už siuntinių persiuntimą LIETUVĄ su pristatymu namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

LIETUVIŲ TAUTINIS KULTŪROS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL CULTURE FUND, INC.
1005 SHERWOOD DR. LA GRANGE PARK, IL 60525

1991 m. spalio

Mielas(a) Tautietei(e),

Lietuvių Tautinis kultūros fondas 1990 metų rudenį, kreipdamasis į Amerikos lietuviškąją visuomenę prašydamas paramos, nurodė tris pradinius tikslus:

- a) sudaryti sąlygas ir surasti tinkamus autorius lietuvių, trėmimo į Sibirą ir lietuvių tautos genocido istorijai parašyti;
- b) sudaryti nuolatinę paramą Lietuvos universitetų bibliotekoms tiek periodinei, tiek mokslinei bei grožinei literatūrai;

c) padėti lietuviams studentams stipendijomis ir kitokia pagalba, kad jie galėtų tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje siekti mokslo bei tobulintis įvairiose specialybose.

Su Jūsų finansine pagalba fondo valdyba ir taryba jau vykdo visus tuos tikslus.

Fondo valdyba po ilgesnio susirašinėjimo su Represijų Lietuvoje tyrimo komisija prie Lietuvos MA Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto Vilniuje, pasiuntė tai komisijai tinkamą kompiuterį. Tuo kompiuteriu bus įmanoma patvarkyti 150,000 ir daugiau genocido aukų davinius, kuriuos minėta komisija per savo trijų metų darbą yra surinkusi. Komisija tą kompiuterį jau yra gavusi ir jį naudoja. Toliau reiks tartis su istorikais Lietuvoje, kad naudojant tuos surinktus davinius ir juos analizuojant būtų paruošta tautos genocido istorija. Be abejo tai didelis darbas, bet su Jūsų parama mes tikime ištesėti.

Pirmieji žingsniai Lietuvos universitetų bibliotekoms jau pradėti. Šią vasarą fondo valdybos pirmininkui lankantis Lietuvoje, buvo padarytas vizitas Represijų Lietuvoje tyrimo komisijai Vilniuje, Kaune buvo susitikta su Kauno technologijos universiteto rektorium prof. V. Domarku ir docentu R. Plėščiu, Veterinarijos Akademijos rektorium prof. R. Karazija, ir su Žemės ūkio Akademijos doc. M. Treiniu. Jų nuomone, dabar aktualiausia gauti iš JAV naujausius atstatinamų specialybių periodinius mokslinius žurnalus. Suderinęs su atstatinamais Lietuvos universitetais jų poreikius, fondas iš savo kuklių lėšų, kad ir minimaliai, bandys universitetų reikalavimus patenkinti.

Norinčių studijuoti JAV yra nemaža. Šiuo metu fondas turi kandidatų iš Kauno ir Vilniaus universitetų. Pradžiai fondo valdyba ir taryba yra parinkusi dvi jaunas lietuvaites, kurios studijuoja VDU Kaune. Jos atvyks į JAV 1992 m. sausio mėn. pradžioje ir studijuos vienoje iš Chicagos kolegijų specialiai užsieniečiams pritaikintą anglų kalbos kursą. Be abejo tai tik pradžia. Reikės tirti sąlygas, kad mūsų jaunuoliai iš JAV galėtų studijuoti Lietuvoje.

Trumpai supažindinę Jus su fondo vykdomais darbais, mes nuoširdžiai prašome Jūsų finansinės paramos. Jūsų aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, fondo identifikacijos numeris yra 36-3696585. Jūsų didesnė ar mažesnė auka įgalins fondą tęsti toliau jau pradėtus Lietuvai ir lietuvių tautai naudingus darbus.

Fondo nuolatiniu nariu tampa aukotojas už kiekvienus \$200., gaudamas vieną balsą. Bet kiekviena auka, didesnė ar mažesnė yra labai mielai priimama ir užregistruojama, sudarius per kelis mėnesius \$200, bus pervedama į fondo narių eiles.

Kas duoda laiku – duoda daugiausia, iš anksto nuoširdžiai dėkojame už Jūsų auką ir moralinę paramą.

Jonas Jurkūnas

Pirmininkas

Jūsų,

Petras J. Buchas

Išdininkas

Vitas Plioplys

Sekretorius

Jonas Jurkūnas
Pirmininkas-President
P.O. Box 771
Beverly Shores, IN 46301
(219) 879-6898

Petras J. Buchas
Vice-Pirmininkas-sekretorius
Vice-President-secretary
9136-55th Ct.
Oak Lawn, IL 60453
(312) 423-7871

Oskaras Kremeris
Išdininkas-Treasurer
1005 Sherwood Dr.
LaGrange Park, IL 60525
(312) 354-7374

TARYBA
Board of Directors
Dr. Alvydas Arbas
Petras J. Buchas
Audronė Gulbinas
Jonas Jurkūnas
Oskaras Kremeris
Dr. Leonas Kriaučiūnas
Jurgis G. Lendraitis
Vaclovas Mažeika
Vitas Plioplys

PERDUODANT PAREIGAS NAUJAM PIRMININKUI

DR. ANTANO RAZMOS ŽODIS PERDUODANT
JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO
VALDYBOS VADOVAVIMĄ NAUJAM
PIRMININKUI VYTAUTUI MACIŪNUI,
1991 LAPKRIČIO 17, CHICAGOJE

Mano vadovaujamos JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos trijų metų veikla buvo istorinė, kadangi ji prasidėjo su Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įsisteigimu 1988 metais ir baigėsi su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo pripažinimu beveik visų pasaulio valstybių 1991 metais.

Visa krašto valdyba, su savo tarybomis, LB apygardomis, apylinkėmis ir visa lietuvių išeivija, buvo labai aktyviai įsijungusi į Lietuvos išlaisvinimo darbą, neapleidžiant ir lietuvių darbų išeivijoje.

Per tuos trejus metus beveik kiekviena diena atnešdavo iš Lietuvos naujų žinių, kurios dažnai sukeldavo baimę nerimą, o kartais netikėtą džiaugsmą. Į visą tai krašto valdyba tuoj reaguodavo su vienokia ar kitokia parama Tautai.

Lietuvių išeivija krašto valdybos darbus rėmė nepaprastai dosniai ir efektyviai įvairiais būdais. Lietuvių Fondo parama Lietuvių Bendruomenės švietimo, kultūros, visuomeniniams ir kitiems darbams buvo labai dideli.

Per paskutiniuosius metus krašto valdyba, kartu su savo tarybomis ir "Dovana Lietuvai" fondu, turėjo virš milijono dolerių apyvartą. Šios kadencijos metu arti pusės milijono dolerių buvo paskirti tiesioginiai Lietuvai.

Malonu, kad naujos krašto valdybos darbams finansuoti galime perduoti virš 60 tūkstančių dolerių, su vienu testamentiniu palikimu ir visomis apmokėtomis sąskaitomis.

Man buvo garbė ir pasididžiavimas vadovauti šiai darbščiai krašto valdybai, kurios visi nariai pavyzdinčiai atliko savo darbus, lietuvių ir tautos gerovei pašvęsdami visą savo laisvalaikį.

Esu dėkingas:

Broniui Juodeliui už pavyzdinę sekretoriavimą, aplinkraščių redagavimą LB darbuotojams;

Danutei Korzonienei už profesionalų Lietuvių Bendruomenės būstinės vedimą;

Birutei Jasaitienei už sumanių finansinių socialinių ir organizacinių reikalų tvarkymą;

Kostui Dočkui už sėkmingus finansų rezultatus;

Vladui Sinkui už gražų "Dovana Lietuvai" fondo

tvarkymą;

Reginai Kučienei už išeivijos lituanistinių mokyklų atsinaujinimą;

Daliai Kučenienei už išeivijos kultūrinės veiklos lygio kėlimą;

Dr. Tomui Remeikiui už išvalgų visuomeninių (politinių planų) darbų organizavimą;

Kun. Antanui Saulaičiui už progresyvių lietuvių religinių reikalų tvarkymą;

Linui Norušui, vykdomajam vicepirmininkui, už besąlyginį atlikimą visų darbų, kuriuos jam pavesdavau;

Ramunei Kubiliūtei už vaizdingą krašto valdybos darbų aprašymą lietuvių ir anglų kalbomis spaudoje;

Rimantui Dirvoniui už puikų sportininkų atstovavimą išeivijoje ir Lietuvoje;

Sigutei Šnipaitėi už didelį rūpestį lietuvių jaunimo reikalais išeivijoje.

Astai Banionytei už profesionališką ir pasišventusį vadovavimą Lietuvių Bendruomenės įstaigai Washingtone.

Taip pat didelė padėka priklauso **Ramonai Steponai vičiūtei**, **Pranui Jogai**, **dr. Petrui V. Kisieliui** ir **Arvydui Barzdukiui** už efektyviai atliktus darbus būnant krašto valdyboje. Jie anksčiau pasitraukė iš krašto valdybos dėl kitų profesinių įsipareigojimų.

Linkiu naujam JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkui Vytautui Maciūnui sėkmingai vadovauti naujai krašto valdybai.

Prašau lietuvių visuomenę ir toliau remti JAV Lie-

Buvusioji JAV LB krašto valdyba susirinkusi savo paskutiniam posėdžiui. Sėdi: Br. Juodelis, R. Kučienė, dr. A. Razma, K. Dočkus, B. Jasaitienė, D. Korzonienė. Stovi: V. Sinkus, L. Norušis, D. Kučėnienė, R. Kubiliūtė, dr. T. Remeikis. nuotraukoje nėra R. Dirvonio, kun. A. Saulaičio ir S. Šnipaitės, J. Tamulaičio nuotr.

A.A. POVILO GAUČIO LIŪDI MADISON LIETUVIAI

Vyriausias amžium Madison lietuvis Povilas Gaučys mirė Kaune š.m. lapkričio mėn. 12 dieną. Gimęs 1901-XI-18 Vyžuonose. Dirbo Užsienio reikalų ministerijoje: vicekonsulas Daugpilyje, konsulas Buenos Aires, pasiuntinybės sekretorius Pietų Amerikai, konsulas Sao Paulo ir Užsienio reikalų ministerijoje spaudos biure. Jo rūpesčiu buvo įsteigta mokykla Latvijoje, Buenos Aires, Montevideo ir pastatyta Maironio vardo lietuvių mokykla Sao Paulo.

Povilas Gaučys buvo rašytojas, vertėjas, literatūros

tuvių bendruomenės krašto valdybos darbus, nes jie yra būtini lietuvių išlaikymui išeivijoje ir teikiama paramai atsistatančiai Lietuvos valstybei.

*Dr. Antanas Razma
buvęs JAV LB krašto
valdybos pirmininkas*

kritikas, paskaitininkas ir visuomenės veikėjas. Jis išvertė į lietuvių kalbą kelias dešimtis poezijos ir prozos knygų iš anglų, prancūzų, italų, vokiečių, ispanų, portugalų, lenkų ir rusų kalbų. Jo atsiminimų knyga yra šiuo metu atiduota spausdinimui Lietuvoje. Nuo 1921 metų jis bendradarbiavo Lietuvos žurnaluose ir laikraščiuose.

Povilas Gaučys aktyviai dalyvavo visuomeniniame darbe Vokietijoje ir Chicagoje. Jis buvo taikos būdo, tolerantiškas, draugiškas ir tikras gentelmenas. Madison mieste gyveno nuo 1985 metų. Buvo nepaprastai darbštus – dirbo nuo ankstyvo ryto ligi vidurnakčio. Turėjo nepaprastai gerą atmintį.

Praeitų metų bėgyje didelę dalį savo bibliotekos išsiuntė į Lietuvą. Svečiams iš Lietuvos dovanodavo savo verstas knygas.

Lietuvos rašytojų draugijos pakviestas, Povilas Gaučys š.m. spalio mėn. pradžioje išskrido į Lietuvą. Buvo pagerbtas Vilniuje Lietuvos rašytojų ir Vilniaus Universitete. Kaune P. Gaučys viešėjo pas seserį ir kitus gimines. P. Gaučio žmona Emilija mirė Chicagoje 1977 metais. Madisone P. Gaučys gyveno pas sūnų Algirdą – Jurgį ir marčią Nijolę.

Laidotuvės buvo Kaune. Mirties minėjimas Madisone įvyks vėliau.

Madisono lietuviai skaudžiai pergyvena Povilo Gaučio mirtį. Mūsų mažoje grupėje jis visuomet aktyviai dalyvaudavo. Jo atminimas ilgai liks mūsų tarpe.

SVEČIAI IŠ VILNIAUS
Gamtosaugos specialis-

tai praeitą mėnesį lankėsi Madison mieste. Wisconsin valstijos gamtos išteklių departamentas priėmė ir globojo svečius.

Po to čia lankėsi maisto pramonės specialistai. Juos globojo Madison – Vilnius seserija ir William Kasakaitas, kurio namuose jie buvo apsistoję. Wisconsin Universitete maisto mokslų departamente buvo surengtas seminaras, kuriame keletas profesorų skaitė paskaitas apie maisto gamybą, apdirbimą ir inspekciją. W. Kasakaitas vežiojo svečius po įvairias įmones, žemės ūkius ir maisto perdirbimo įrengimų parodą Milwaukee's mieste. Praleidę savaitgalį Chicagoje, svečiai išvyko į Vilnių lapkričio 18 dieną.

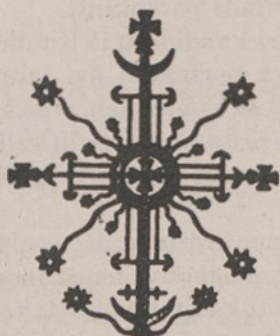
Šią savaitę Madison lankosi Dr. Aleksandras Laucevičius, Vilniaus Universiteto kardiologijos skyriaus vedėjas. Jis yra Madisono kardiologo Dr. Musser svečias. Dr. Laucevičius domisi visa medicinos veikla nuo sveikatos draudimo iki farmaceutinių įmonių steigimo galimybių Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse. Jis pabrėžė, kad Lietuvoje, ypač toliau nuo didesnių miestų, trūksta visko nuo aspirino iki naujų vaistų širdies atakai gydyti.

Tadas Palionis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
su NUOLAIDA pristatomi į namus. Kiekiai neriboti BE MUITO. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

~~~~~  
NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ  
~~~~~


PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

KAM RAŠAI?

Vladas Vijeikis

- Mano draugas Florijonas atsilošė minkštoje sofoje, uždėjo koją ant kojos. Man atrodė, kad galinėjasi su savo mintimis. Bent anksčiau jis taip elgdavosi. Šiek tiek sriūbtelėjęs iš stiklinės, pagaliau prašneko:

- Kam tu rašai?

Buvau pagautas visai nepasiruošęs tokiam klausimui. Tad sakau?

- Kam rašau čekius? Tam kad man elektros, gazo neišjungtų. Be tų dalykų ilgai neišgyvensi.

- Neieškok durnių, - nukirto Florijonas, - tu labai gerai žinai, ką reiškia kai klausiu, kodėl rašai. O klausiu, kodėl rašai feljetonus. Ir mane retkarčiais įveli. Pažįstami klausinėja. Ar tikrai, Florijonai, esi toks, kaip Dirvoje apie tave rašo? Ką aš jiems galiu sakyti? Tad labai ramiai ir taikingai klausiu: kodėl rašai?

- Rašau, rašau, kad ... na, rašau...

- Turbūt tau gerai apmoka, - pertraukė Florijonas, - Gauni riebių honorarų. Aha, čia suprantu.

- Nesikėsnok užmokėtais ir honorarais. Net už pašto ženklus neapmoka.

- Meluoj! - šūktelėjo Florijonas, - ir kaip tau negėda. Gali meluoti žmonai, tas įprasta. Gali meluoti mokestio įstaigom, tas reikalinga. Bet meluoti savo geriausiam draugui. Tai nuodėmė. Mirtina nuodėmė. Tai, kodėl tu rašai?

- Rašau, kad mano vidinis balsas man liepia rašyti.

- Koks vidinis balsas? - pasipiktino Florijonas, - aš negirdžiu jokių vidinių balsų. Visi ateina iš įvairių pusių. Bosas rėkia, žmona šaukia, telefonas skamba. Gatvėje automobiliai burzgia. Kiek tik nori balsų.

Bet, kur viduriniai ar vidiniai, kaip tu juos pavadinai?

- Florijonai, tu nepatyrėi vidinio kūribinio šauksmo. Tai tu laimingas. Tas vidinis balsas gali tave užkankinti. Jis šaukia, šaukia, o tu neturi ką jam atsakyti. Supratai, kokia kančia?

Florijonas pakeitė savo koją, dar labiau atsidrėbė sofoje, pateliuskavo gėrimą stiklinėje, kurioje gražiai suskambėjo ledo gabaliukai, pažiūrėjo į lubas ir sako:

- O taip ir nesupratau, kodėl tu rašai. Velniam rašyti, jeigu iš to jokios naudos.

- Florijonai, Šekspyras rašė, kokią naudą gavo? Maironis rašė, kokią naudą gavo?

- Maironį be reikalo čia

iškišai, - pertraukė Florijonas, - Maironis tai bent poetas. Bet ir jis pasakė: "išnyk siu, kaip dūmas neblaškomas vėjo ir niekas manęs neminės" Matai, kaip gerai pasakyta. Maironis neišnyko. Bet tu, garantuoju, išnyksi. Nenusimink, aš tave pamėnėsiu. Bet ne už rašymą. Už kitus gerus darbus. Padėjai sofą atvežti. Palaikei kopėčias, kai langus žiemai dėjau. Vardadieniai pasveikini. Mūsų šunelį paglostai ir nevarai jo šalin, kaip kai kurie daro. Tai, rodos, bus ir viskas.

Šiuo kritišku momentu, kada nebeturėjau ką atsakyti, pasirodė Florijonienė.

- Apie ką jūs čia taip rimtai posėdžiaujate?

- Klausiu savo draugą, kodėl jis rašo, - parėškė Florijonas.

- Kaip gerai, kad užsiminėte apie rašymą, - nudžiugo Florijonienė, - mano pusės seserės dukters vaikai nori atvažiuoti į Ameriką. Prašo pasiųsti pakvietimus. Apie septynios asmenybės. Kaip jiems gražiai parašyti, kad mudu su Florijonu turime tik vieną lovą, kurioje ne tik jis bet ir mūsų šunelis Vovo miega. Kaip čia gražiai literatūriškai išdėstyti visas aplinkybes ir neižeidžiant giminystės jausmų. Tu, - čia buvo kreiptasi į mane, - rašinėji visokius niekus. Pabandyk savo talentą bent kiek rimtesniems dalykams.

Bandžiau aiškintis, kad pamiršau savo bolpointą ir neturiu popierio. Bet Florijonienė tuojau pat atnešė rašymui reikalingus reikmenis. Ką gi darysi. Sėdau rašyti, bet man gerokai trukdė Florijono šypsena, kurioje žiūrėjau daug velnių.

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys **KALĖDOMS**

yra pats mėgiamiausias

Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, mėsa, ryžiai, kava,

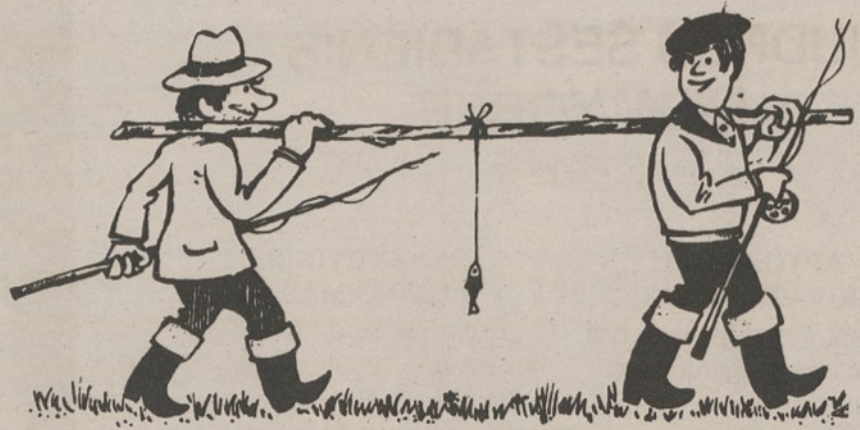
cukrus, riešutai ir kiti

produktai, dabar su

ŠVENTINĖ NUOLAIDA tik \$85.- Turim ir kitokių siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

"VILTIES" draugijos nariai grįžta iš žvejybos...

NUO LINKSMŲ PRIE RIMTŲ REIKALŲ...

ATVERS PADANGES.

Vienoje, Austrijoje pasitarimų metu sovietų delegacijos vadovas Jevgenij Golvko pažadėjo, kad netrukus bus leista žvalgymams skraidyti virš sovietijos teritorijos ir stebėti jų karines bazes. Toks pasiūlymas yra svarstomas NATO organizacijai 22-jų priklausančių kraštų ir deramasi nuo 1989 m. su buv. Varšuvos pakto kraštais. Skraidymai galėtų prasidėti 1993 m.

1960 m. JAV lakūno Gary Powers valdomas U-2 lėktuvas buvo pašauktas Sovietų teritorijos gilumoje. 1983 m. rugsėjo mėn. sovietų naikintuvas pašovė Korėjos keleivinį lėktuvą, nukly-

dusį į sovietų erdvę. Žuvo 269 asmens, skridę tuo lėktuvu. Abu kraštai - JAV ir Sovietų S-ga daugelį metų naudoja erdvės satelitus žvalgymams atlikti. Tačiau aukštai skrendančiais spraus miniais lėktuvais tokį žvalgymą yra daug lengviau ir pigiau atlikti. "Atvirų padangių" susitarimas leis 22 kraštams be suvaržymų skraidyti vienas kito erdvėse ir stebėti ar laikomasi ginklavimosi susitarimų.

Ger.J.

"SUPERVABALŲ" ANTPLŪDIS.

Californijos gubernatoriaus Pete Wilson paskelbė "kritišką padėtį" sunaikino melionų ir lapotų daržovių

derlių. Augintojų nuostoliai sieks virš \$200 milijonų, o dėl jų trūkumo daržovės krautuvėse labai pabrangs. Virš 2500 ūkio darbininkų Imperial slėnyje jau neteko darbo. Californijos pareigūnai spėja, kad dar 2000 kitų gali likti be darbo.

Spėjama, kad ėdrios mašalų dydžio baltosios muselės atkeliavo iš Irako arba Pakistano. Jos yra atsparios bet kokiems chemikalams ir neturi gamtoje natūralių priešų. Trialeurodes vaporeorum - lotyniškai vadinamos baltosios muselės nepakenčia šalčio ir nuo jo gaisita. Tačiau pietinėje Californijoje šalčių lyg ir nebūna. Beje jos jau buvo užtiktos Arizonoje, Florikoje bei Georgijoje.

Ger.J.

"TORVIL" LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale
(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

New dealers welcome

CANADA

Head Office
 63 Galaxy Blvd., Unit #7,
 Rexdale, Ontario M9W 5P1
 Tel: (416) 798-3320
 Fax: (416) 798-3321

Branch
TORVIL PARCELS
 404 Roncesvalles Ave.,
 Toronto, Ontario M6R 2M9
 Tel: (416) 534-3860
 Fax: (416) 533-4910

U.S.A.

Head Office
 2136 West Chicago Ave.,
 Chicago, Ill. 60622
 Tel: (312) 278-5258
 Fax: (312) 278-0875

Branch
R&R INTERPOSTMIR CO.
 1055 Broadway, Buffalo,
 N.Y. 14212
 Tel: (816) 894-9880
 Fax: (716) 894-9880
 ACCEPT PARCELS BY UPS

LITHUANIA

Latvia
Estonia
Ukraine
Byelorussia
Moldavia
Armenia
Georgia
St. Petersburg
Moscow

JUDRUS ŠEŠTADIENIS NEW YORKE

P. Palys

APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

New Yorko Lietuvių bendruomenės apygardos metinis suvažiavimas įvyko šeštadienį, lapkričio 16 d. 10 val. Kultūros Židinio mažojoje salėje, Brooklyne, NY. Suvažiavime dalyvavo atstovai iš Brooklyno, Great Neck ir Queens apylinkių. Manhattano apylinkės atstovas neatvyko.

Apygardos pirmininkas Vytautas Alksnins suvažiavimą atidarydamas, savo pradiniam žodyje, pasveikinęs susirinkusius apylinkių astovus, kvietė rimtai žiūrėti į naujosios apygardos pirminko ir valdybos narių rinkimus. Rinkimai ir buvo pagrindinis suvažiavimo tikslas.

Į suvažiavimą atvykusių apylinkių pirmininkai: kun. Pranciškus Gedgaudas, OFM. – Brooklyno, Vytautas Žukas – Great Necko ir Ramutė Česnavičienė – Queens, padarė pranešimus iš praėjusių metų veiklos.

Apygardos išdininkas Gediminas Rajeckas pranešė, kad šiuo metu izde yra 4,237 doleriai.

Apygardos pirminko vietai užimti buvo išstatyta du kandidatai: Kęstutis Miklas ir Kęstutis Bileris. Slaptu balsavimu buvo išrinktas Kęstutis Miklas. Kiti valdyba sudarantieji nariai: Malvina Klivečkienė, Linas Šidlauskas, Paulius Jurkus, Vincas Blažaitis, Raimundas Sližys ir Kęstutis Bileris, kuri naujai išrinktas apygardos pirmininkas asmeniškai pakvietė į valdybos sąstatą.

Į revizijos komisiją buvo išrinkti: Kostas Norvila, Juozas Pažemėnas ir Aloyzas Balsys.

Šalia keleto užklausimų ir siūlymų, buvo svarstyta, kaip į New Yorką pastoviai atvykusius, ar ir kiek ilgiau pasiliekančius tautiečius iš Lietuvos, aprūpinti spauda. Nutarta surasti lėšų ir jiems užsakyti "Darbininką" pirmiesiems metams. "Darbininko" vyr: redaktorius dr. kun. Kornelijus Bučmys, OFM., ir administratorius kun. Pranciškus Gedgaudas, OFM., pažadėjo, pirmus metus "Darbininką" jiems siuntinėti už pusę kainos.

Suvažiavimą uždarydamas išsainantis apygardos pirmininkas Vytautas Alksnins, naujam pirminkui Kęstučiui Miklui ir jo valdybai palinkėjo našių ir darbingų metų.

SUKAKTUVINIS PARENGIMAS

Lapkričio 16 d., šeštadienio vakare, Kultūros Židinyje Brooklyne, NY., buvo suorganizuotas lietuviškos radio valandos "Laisvės Žibury" parengimas. Tie, "Laisvės Žiburio" parengimai būna ruošiami du kartu metuose. "Laisvės Žibury" vadovas yra Romas Kezys.

Į parengimą atsilankė arti 400 dalyvių. Tas rodo, kad "Laisvės Žibury" yra didžiai vertinamas. Jį klausytojai remia ir linki, kad jis kuo ilgiausiai galėtų išsilaikyti. Netenka ir aiškinti, kad be "Laisvės Žiburio" šviesos, New Yorko ir jo apylinkių lietuviškieji namai, sekmadienio rytais, būtų labai niūrūs.

Parengime programą atliko Lietuvių Liaudies Muzikos ansamblis "Uostamiesčio Muzikantai" iš Klaipėdos.

Ansamblio vadovas Bronius Mūras ir kiti šeši jo nariai, prie mėgėjų klasės nepriskirtini. Jie visi yra profesionalai, patyrę ir gerai pažįsta savo valdomus instrumentus. Todėl, liaudies muzikos žanre, jie priklauso į iškilųjų grupę.

Panašaus žanro "Liaudininkų" ansamblių, per pastaruosius metus, ištisa eilė, perskridusių Atlantą ir atvykę į mūsų sales, "šokdino" mus. Pradžioje, kartais net slapta ir ašarą nubraukdami, jiems garšiai plojome. Dabar su tais "liaudininkais" pradėdame apsiprasti. Net ima girdėtis išsireiškimų, kad "polkininkų" (ne pulkininkų) jau pakaks!

Linkėdami "Laisvės Žibury" vedėjui Romui Keziui ištvermės, lauksime 51-o parengimo.

1991m. lapk. 22 d.

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenių Kultūrinis Fondas

P.O. Box 10782

St. Petersburg, Fl. 33733

Amerikos lietuvių sporto darbuotojai: A. Lauraitis (dešinėje) ir R. Dirvonis kalbasi su Kauno "Žalgirio" krepšininčių treneriu V. Virbicku Chicagos Loyola Universiteto salėje. Ed. Šulaičio nuotr.

Žinios iš Detroito

A.A. JONO ŠVOBOS PENKERIŲ METŲ SUKAKTIS

Lapkričio 15 d. kun. Alfonsas Babonas 10:30 v.r. Šv. Antano bažnyčioje aukojo šv. Mišias už a.a. Jono Švobos vėlę, penkių metų sukakčiai suėjus. Mišiose dalyvavo žmona Joana, sūnus Rimgaudas, duktė Milada ir parapijiečiai. Jonas Švoba buvo gimęs 1902 m. vasario 10 d. Okainėlių km., Kėdainių valš., ir apskrityje. Mirė 1986 m. lapkričio 15 d. Beaumont ligoninėje.

Velionis skaityti ir rašyti išmoko iš mamos prie ratalio. Mokėsi rusiškai Okainių mokykloje. Baigė Ramygalos progimnaziją, Panevėžio mokytojų seminariją, įsigydamas mokytojo cenzą ir teisę studijuoti. 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą ir 1934 m. gavo gimnazijos mokytojo cenzą su teise dėstyti istoriją, jos metodiką ir visuomenės mokslus. 1935 m. vasario 1 d. buvo paskirtas Ukmergės gimnazijos direktorium ir tas pareigas ėjo iki pirmojo bolševikmečio. Mokymosi laikais priklausė ateitininkams, o nuo 1927 m. pilnai įsijungė į politinę veiklą kaip tautininkas. 1939 m. apdovanotas Gedimino III laipsnio ordenu. 1943 m. baigė istorijos mokslus Vilniaus universitete.

Pasitraukęs iš Lietuvos ir gyvendamas Vokietijoje, buvo Hanau lietuvių stovykloje mokytojas ir gimnazijos direktorius.

1949 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroito. Dirbo Fordo automobilių fabrike, mokytojavo Šv. Antano parapijos lituanistinėje

mokykloje ir išitraukė į visuomeninę veiklą. Dirbdamas laisvu laiku lankė ir baigė Walsh Institutą ir įsigijo sąskaitininko (Accountant) laipsnį.

Į spaudą pradėjo rašyti gimnazijos laikais. Rašė į "Progimnazijos laikraštuką", "Krašto Balsą", "Tautos Keliu". Atsidūręs Amerikoje rašė "Dirvoje", "Naujienose", "N. Viltyje", "Karyje", "Tėviškės Žiburiuose". Parašė istorinę knygą "Seiminė ir Prezidentinė Lietuva". Velionio žmonos Joanos Švobienės pasakymu, šios knygos II laida bus išleista Lietuvoje. Jonas Švoba priklausė Lietuvių Bendruomenei, Balfui, Kultūros klubui, tautininkams, šauliams ir kt. Buvo ALT S-gos direktorius, S-gos Garbės narys ir keleto kadencijų Detroito skyriaus pirmininkas. Taip pat buvo St. Butkaus šaulių kuopos narys, 1973 m. buvo išrinktas į LSST centro valdybą ir ten išbuvo dvi kadencijas (6 metus) eidamas sekretoriaus ir kultūros vadovo pareigas. Apdovanotas Šaulių Žvaigždės medaliu ir Šaulių Žvaigždės ordenu. A. Grinius

"Uostamiesčio muzikantai" iš Klaipėdos, "Laisvės Žiburio" partengime New Yorke. Vyt. Maželio nuotr.

CLEVELANDE ir Apylinkėse

Nuotaikingų Švenčių ir palaima
gausiu Naujųjų Metų linki visiems
Lietuvių Bendruomenės darbų
rėmėjams ir talkininkams!

JAV LB Clevelando
Apylinkės Valdyba

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Rytas iš dalies saulėtas, o popietė su maloniai ir švelniai gaivinančiu lietučiu sutraukė daug Dianos ir Matthew giminių bei draugų / pažįstamų į Dievo Motinos bažnyčią. Puošni šventovė, raminanti vargonų muzika labai tiko jaunajai porai pradėti gyvenimą maldos ir susikaupimo dvasioje. Tai buvo spalio 5 d.

Su stipriu pasiryžimu, pilnu pasitikėjimu ir laimingos bei šviesios ateities vizija Diana ėjo prie altoriaus, kur jos laukė būsimasis vyras ir penkios poros pamergių ir pabrolių. Jaunųjų pa-lydoje buvo nuotakos vyres-

nioji sesuo Rūta Gaškienė ir du jos broliai, iš jaunojo pusės pulke taip pat dalyvavo sesuo ir du broliai.

Jaunieji yra baigę Dayton'o universitetą. Diana šiais metais gavo bakalaurą iš Social Work ir jau dirba savo srityje. Matthew jaunas ir gabus inžinierius džiaugiasi savo darbu ir mokosi lietuvių kalbos, kuri, jo many-mu, nėra labai sunki, kadangi visos raidės yra ištaria-mos. Jis turi rimtų ambicijų tapti stipriu konkurentu Die-nai, skaitydamas Clevelan-do žinias Dirvoje.

Jaunosios sesuo Rūta ir brolis Paulius yra baigę aukštuosius mokslus. Pau-

lius yra kompiuterių specia-listas, Image Services srities vedėjas Phoenix Mutual Draudimo bendrovėje. Jau-niausias brolis Vincas lanko Ohio State of Veterinarian Medicine, kurią baigia atei-nantį pavasarį.

Dianos tėveliai Dalia ir Džiugas Staniškiai yra akty-vūs visuomeninėje veikloje. Abu yra ilgamečiai bendro-menės nariai veiklūs ateiti-ninkų gretose, yra Ateities klubo valdyboje.

Dalia Staniškienė dažnai pavaduoja Tėvynės Garsų Radijo valandėlės vedėją. Ji suredaguoja bei paruošia įdomią programą ir nuoširdžiai dalinasi su klausyto-jais.

Sutuoktinių pokylis įvyko toje pačioje salėje, kur prieš kelerius metus Dianos sesutė Rūta šventė savo ves-tuvių puotą. Pagal lietuviškas tradicijas jaunieji buvo sutikti prie durų su duona, druska ir vynu. Pamergės ir draugės atsisveikino su Dia-na sušokdamos Sadutę.

Šios puikios vestuvės tu-ri savo išskirtinį charakterį ir povestuvinę kelionę išvyko ne tik Diana ir Matthew Py-le, bet ir jaunosios tėveliai, kurie net vėliau sugrįžo į namus.

J. Kazlauskas

PENSININKŲ KLUBO

narių susirinkimas įvyks gruodžio 4 d. 2 val. popiet (trečiadienį), Lietuvių Na-mų viršutinėje salėje.

Programoje: informacija apie keliones į Lietuvą, ska-nūs pietūs ir maloni prieš Kalėdinę nuotaika. Nariai su svečiaus maloniai laukia-mi.

JB.

ADVENTAS

Sekmadienį gruodžio 1 d., pradėjome Adventą, lai-kotarpį skirtą pasiruošti Iš-ganytojo atėjimui. Šv. Jur-gio parapijos klebonas pri-mena, kad ruošdamiesi Kalė-doms, nepamirštume šio džiaugsmingo laikotarpio prasmės. Priimkite Susitai-kinimo Sakramentą ir atnau-jinkite savo išsipareigojimus

sekti tikėjimą mylint Dievą ir artimą

Ger. J.

KALĖDŲ PLOTKELĖS

Tradicinės kalėdų plot-kelės (kalėdaičiai) yra gau-namos šiokiadieniais Šv. Jurgio parapijos klebonijoje arba parapijos salėje po sa-vaitgalio Mišių.

Ger. J.

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE -185 St. Area
Large, modern, 1 bedroom
apt. Appliances, air cond.
Garage. Quiet bldg.
No children. No pets.
Lease. \$325 Per Month.
Telf. 338-3205

APT. FOR RENT
E. 71 near St Clair large 3
bedroom up. In two family
house, carpeted -remodeled
\$350 a month Call 1-286-9394
(46-47)

*Nepamirškite
atnaujinti
DIRVOS
PRENUMERATĄ*

GAUTI TIKRĄ INFORMACIJĄ DAROSI VIS SUNKIAU! GAL JŪS NE TEN IEŠKOTE?

INTER JUSTICIA CO. – Tarptautinė aptarnavimo firma su ofisais Amerikoje ir Lietuvoje – padeda tvarkyti biznio ir asmeninius interesus. Tarp jų:

- Konsultavimas apie dabartinius Lietuvos įstatymus;
- Prarasto nekilnojamo turto reikalai;
- Įmonių įregistravimas;
- Įvairiausių kitokių pavedimų atlikimas – interesų atstovavimas Lietuvoje.

Turime gerus kontaktus su valstybinėmis ir privačiomis Lietuvos bei kitų respublikų įstaigomis.

INTER JUSTICIA CO.

Gedimino 14
Vilnius, Lithuania 2008
629925

877 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 692-3252

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą mūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

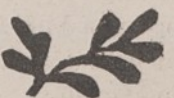
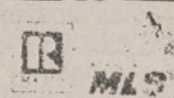
RITA MATAS – Broker – G.R.I. – C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

DAR GALIT REGISTRUOTIS

Mieli lietuviai,

artėja VII Pasaulio Lietuvių jaunimo Kongresas nuostabioje Pietų Amerikoje. Džiaugiuosi, girdėdamas ir matydamas mūsų jaunimą energingai studijuojantį bei dirbantį čia ir Lietuvoje. Tikiu, kad tuo metu, kai šiaurės pusrutulyje siautės šiauriausios pūgos, po karšta Pietų Amerikos saule suliepsnos dar karštesnė lietuviybės ugnis. Pirmą kartą Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje bus proga susirinkti, šį kartą jau tikrai viso, pasaulio jauniems lietuviams.

Jie – jaunieji – bus tie, kurie atūž devintą banga sunkiame Lietuvos atgimimo darbe. Darbe, kurį dirba kiekvienas lietuvis kiekviename pasaulio kampelyje. Todėl mūsų pareiga dabar – remti visus gerus jaunimo darbus ir siekius tiek moraliai tiek ir materialiai.

Jūsų,

Vytautas Landsbergis

1991m. lapkričio 11 d.

DAR GALITE REGISTRUOTIS!

- Jau daug atstovų dalyvių ir turistų užsiregistravo.
- Kviečiame ir jus prie jų prisidėti!
- VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas bus didžiausias šių metų išeivijos lietuvių įvykis.
- Prisidėkime visi, kad kongreso šūkis virstų tikrove: Mūsų vienybė – Tautos stiprybė!

Paskubėkite

Kreipkitės į Kongreso koordinatorius kiekviename krašte.

VII PLJ Kongreso rengimo komitetas

VII PLJ Kongreso Rengimo Komitetas

c/o Ariana Rastauskaitė

VII PLJ Kongreso Pirmininkė

V.de Obligado 2702-3 B

(1428) Buenos Aires

Argentina

Tel: 1-786-8321

VII PLJK Talkos Komitetas

Kanadoje

c/o Arūnas Pabedinskas

194 Lloyd Manor Road

Etobicoke, ON

M9B 5K5 Canada

Tel: 416-233-8802

Fax: 416-233-8556

VII PLJK Talkos Komitetas

Anglijoje

c/o Vincent O'Brien

66 James Lane

Leyton London

E 106 H1 England

Tel: 81-539-6749

VII PLJK Talkos Komitetas

J.A.V.

c/o Vytautas Kamantas

VII PLJK Talkos Komitetas

Pirmininkas

1851 Skyview Drive

Sparta, MI 49345

U.S.A.

Tel: 616-887-1436

Fax 616-887-8989

VII PLJK Talkos Komitetas

Australijoje

c/o Henrikas Antanaitis

4 Robert St.

North Baldwyn, VIC 3104

Australia

Tel: 3-857-7248

VII PLJK Talkos Komitetas

Vokietijoje

c/o Tomas Bartusevičius

Anne-Frank-Str. 31

5660 Wittlich

Germany

Tel: 6571-4629

**AEROLINEAS
ARGENTINAS**

VII PLJK Oficiali Oro Linija

KORPI NEO-LITHUANIA NEW YORKO VIENETAS 69-sias KORPORACIJOS ĮKURIMO METINES šiais metais minės gruodžio 7-tą dieną Kultūros Židinyje.

Vienuoliktą valandą Tėvų Pranciškonų koplyčioje bus pamaldos už mirusius, okupanto nukankintus ir Sibire žuvusius korporacijos narius.

Mišias atnašaus poetas Tėvas Leonardas Andriekus.

Po pamaldų, mažojoje K. Židinio salėje įvyks minėjimas, skirtas prisiminti visus vyriausios valdybos pirmininkus, garbės filisterius, garbės narius ir korporacijos rėmėjus.

Po minėjimo užkandžiai ir pabendravimas.

New Yorko apylinkės Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Korpi Neo-Lithuania
New Yorko vieneto
Valdyba ir filisteriai

PAMINĖTAS KOMP. J. ŽILEVIČIUS

Juozas Žilevičius chica-giečiams gerai pažįstamas, nes čia ilgą laiką gyveno. Jis vėl iškilo, nes lapkričio mėn. 10 d. Jaunimo Centro didž. salėje "Margutis" surengė jo gimimo 100 metinių sukakties minėjimą-koncertą.

Šis, plataus profilio muzikas – kompozitorius, chorvedys, muzikologas, pedagogas, kuris Chicagoje paliko muzikologijos archyvą, dabar veikiantį J. Žilevičiaus – J. Kreivėno archyvo vardu, amžinybėn iškeliavo prieš 16 metų.

Apie Žilevičių, chicagiečiams prabilo du asmenys – muzikologė iš Klaipėdos Danytė Petrauskaitė ir chicagietis dr. Leonardas Šimutis. Pirmoji pasisakė, kad niekada jai nebuvo progos asmeniškai J. Žilevičiaus sutikti, tačiau, gyvendama Klaipėdoje, kur yra įmintos gilios šio kompozitoriaus pėdos, ji surinko gana daug faktų ir juos vykusiai pateikė klausytojams. Ji nemaža vietos paskyrė Žilevičiaus tikėjimui fatalizmu, kuris dažnai iškresdavo kompozitoriui nelauktų staigmenų. Tačiau ji pristatė ir teigiamo pobūdžio kompozitoriaus gyvenimo momentus, kurių taip pat būta nemažai.

Nemaža asmeniškios patirties detalių atskleidė kitas kalbėtojas – Leonardas Šimutis, kurio pranešimas buvo trumpas ir aktualus. Jo iškelti faktai bus įdomūs tiems žmonėms, kurie ateityje studijuos J. Žilevičių.

Reikia pastebėti, jog D. Petrauskaitės pranešimas, nors ir buvo ilgas, neigriso klausytojams, nes paskaitininkė ne tik moka surinkti faktus į įdomią visumą, bet sugeba ir visa tai vykusiai perduoti. Čia reikia pagirti ir dr. L. Šimutį, kuris paskai-tos dieną susižeidęs ranką, vistiek atliko savo įsipareigojimą.

Prieš šiuos pranešimus įžangą į minėjimą padarė "Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis, daug dirbęs, kad šis minėjimas koncertas galimai geriau pasisektų.

Įdomi buvo ir minėjimo koncertinė dalis, kurią pradėjo sol. Praurimė Ragienė, sudainuodama tris Žilevičiaus kūrinys. Tada Žilevičiaus giesmių ir dainų pynę fortepionu atliko Mangirdas Motekaitis, kuris taip pat sumaniai akomponavo solis tei ir "Dainavos" chorui.

Labai pozityviai klausytojus, kurių, deja, nebuvo daug, nuteikė pabaigoje į sceną išėjęs "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas jau-

no muziko Dariaus Polikajčio. Šis dainos vienetas, dabar pagausėjęs chorisais ir atjaunėjęs, tampa pačiu stipriausiuoju muzikos ansambliu Chicagoje. Savo programą dainaviečiai pradėjo smagia daina "Užtraukim jaunime", o ją baigė "Oi, kad išauštų aušrelė". Taip pat "Dainavos" ansamblis vykusiai sutraukė dainų pynę, "Pas motušę paau-gau" ir "Pasakyk mergele".

Šiam minėjimui buvo išleistas kiek stambesnis programinis leidinys, kuriame įdėtas išsamus Danutės Petrauskaitės rašinys apie J. Žilevičių. Jo pabaigoje skai-

tome tokius žodžius:

"Šiandien jau išaušo ta diena, kada privalome įamžinti J. Žilevičiaus vardą, spėtą įrašyti populiarioje enciklopedijoje "International Who is Who in Music". Ar nevertėtų tai padaryti, prisimenant ne tik jo darbus, bet ir dažnai deklaruotus bei praktikoje sėkmingai įgyvendintus harmoningus tautos egzistencijos principus, kurie galėtų tapti kertiniu akmeniu, atstatant sugriautą švietimo ir kultūros rūmą".

Beje, minėjimo metu veikė ir J. Žilevičių liečiančių įdomių eksponatų paroda, kurių tarpe buvo ir nemaža retų nuotraukų. Susirinkusieji tuo labai domėjosi.

Ed. Šulaitis

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIŲ DĖMESIUI

1991 metais nuo GRUODŽIO mėn. 1 dienos ir baigiant GRUODŽIO 31 dieną vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos NOMINACIJOS.

Visos SLA kuopos GRUODŽIO-DECEMBER mėn. privalo sušaukti visuotinus narių Susirinkimus ir susirinkimuose atlikti NOMINACIJAS į SLA Pildomąją Tarybą.

Visi SLA nariai kuo skaitlingiausiai dalyvaukite NOMINACIOSE.

Genovaitė Meiliūnienė,
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
Sekretorė

A. + A. ALDONAI KRULIKIENEI

iškeliavus negrįžtamai į amžinybę, sūnų RIČARDĄ su šeima, esančius giliame skausme ir liūdesyje, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Aldona ir Edmundas Drukteiniai
Kostas Gasporaitis
Bronė ir Vytas Mikliai
Onutė Šiaudikienė
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Leokadija ir Juozas Žvyniai

BRANGIAI MOTINAI

A.A. OLGAI SKIRPSTONIENEI

mirus, jos dukrai IRENAI su vyru EUGENIJUM, sūnui ALGIMANTUI su šeima bei giminėms, nuoširdžią užuojautą reiškia

Gertrūda ir Česlovas Amolevičiai
Aldona ir Edmundas Drukteiniai
Vita Karužaitė
Lilė ir Antanas Kašubai
Bronė ir Vytas Mikliai
Lelė ir Juozas Žvyniai

A. A. ALDONAI KRULIKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, liūdinį jos sūnų RIČARDĄ ir marčią KRISTINĄ, anūkus, bei draugus ir pažįstamus nuoširdžiai užjaučia Tautinės Sąjungos St. Peterburgo, FL. skyriaus valdyba ir nariai.

Valdyba